09.01.2022 г. / 16:43:18

Вяра

Относно магиите, дявола и демоните

„Веднъж, през дните на светата Петдесетница, един човек довел бесноватата си жена и когато преподобни Теодор изгонвал нечистия дух, бесът крещял:

- О, мъка! Защо се гневиш срещу мене, съкрушителю на желязото, **виновен ли съм аз, след като не по своя воля съм влязъл в нея. Изпрати ме магьосникът Теодор, наричан Карапос, който живее в Мазамия**.

Божият угодник запретил с името на Иисуса Христа на злия дух и го изгонил от жената.

Теодор Карапос, който обитавал по тези места, пламнал от завист към преподобния, защото още отпреди му бил разгневен заради изгонването на беса от жената, който този влъхва бил заселил у нея. Разгневен на светеца, и като му завиждал на чудотворната Божия сила у него, **магьосникът призовал подвластните му бесове, заповядал им да отидат срещу свети Теодор и да го измъчат до смърт. Но те не могли да се приближат да него, защото преподобният винаги имал на устата си молитва и бесовете трябвало да чакат, докато заспи, но когато светецът спял, благодатта Божия излизала от него като огън и опалвала, и прогонвала бесовете; те отново се връщали и се устремявали към преподобния и отново, обгаряни, и прогонвани, позорно се завръщали при онзи, който ги изпратил**, а той с досада ги укорявал с думите:

- Наистина е нищожна силата ви; щом не можахте да се приближите до спящия, какво ли можете да сторите на будния?

А бесовете потвърждавали и казвали:

- Само като се доближим до него, огнен пламък излиза из устата му и ни обгаря, което ние не можем да изтърпим.

Влъхвата, разпалван от още по-голяма злоба и завист, сложил в една риба смъртоносна отрова и я изпратил в дар на преподобния. Божият угодник, опазван от Христовата благодат, по време на обичайната си трапеза ял от тази риба и останал невредим. Влъхвата Теодор Карапос много се почудил на това и като разбрал Божията сила и бесовската немощ, душата му се умилила, и като отишъл при преподобния, паднал в светите му нозе, изповядвайки през сълзи греховете си, изгорил вълшебните книги, отрекъл се от сатанинските дела и приел свето кръщение.“

05.05 по еретическия, †22 април по православния календар - Свети преподобни Теодор Сикеот Анастасиополски



Света великомъченица Ирина. Фрагмент от стенопис в манастира Зарзма, Грузия. Средата на XIV век.

„Когато се приближавали към княжеския дворец, света Ирина видяла демон, който викал към нея:

- Нямам нищо с тебе в тоя град, девице; иди си от нашия град, защото тук не живее никой от християните.

А светицата му казала:

- Заповядвам ти в името на Господа Иисуса Христа да ми кажеш кой си.

Той отговорил:

- Аз съм демонът, който живее в идолите, учител на блудниците и прелюбодейците, помощник на влъхвите, вожд на враговете, приятел на пияниците, аз се радвам на кръвопролитието, баща съм на всяка неправда и лъжа и на всичкото зло. Пак ти казвам: иди си и бягай от нашия град, защото ще обърна баща ти против тебе, ще събудя гнева му и той ще те убие.

Мнозина чували гласа на демона, но не го виждали. А блажената Ирина се обърнала и му рекла:

- Заповядвам ти в името на Господа Иисуса Христа да напуснеш тоя град.

Тозчас демонът затреперил и станал невидим.

После демонът влязъл в сърцето на княза и пробудил в него гняв против дъщеря му...

Разгневен, князът заповядал да прогонят княгинята от двореца. Една от слугините предала това на Ирина и тя отишла при баща си. Когато царят видял обичната си дъщеря, навел глава. Но **в душата му по дяволско внушение бушувал гняв**.“

18.05 по еретическия, † 05 май по църковния календар

- Св. великомъченица Ирина

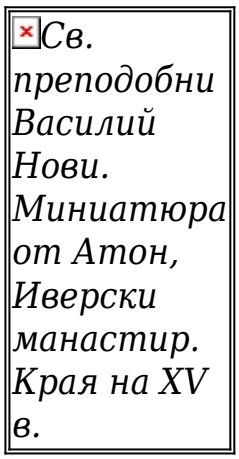
Св. преподобни Василий Нови. Миниатюра от Атон, Иверски манастир. Края на XV в.

„Един от наемниците, работещи в лозето на Григорий, на име Александър, се свързал в законен брак с една млада девойка Мелетиния, **която се отличавала със зъл нрав, и отгоре на всичко, била прелюбодейка и магьосница**. Тя имала такава неудържима страст към прелюбодейство, че скоро след женитбата си с Александър съблазнила към беззаконни връзки почти всички мъже от околните селища. При това **никой не можел да я изобличи за беззаконията, защото, ако чуела, че някой говори лошо за нея, веднага му докарвала люта болест с магиите си. Впрочем тя така постъпвала и със своя мъж, който отначало, виждайки беззаконията, често я биел: чрез предизвиканите с вълшебна сила болести върху него тя дотолкова го изтощила и обезсилила, че той дори не можел да прогони мухите от себе си. Затова той бил безсилен да се съпротивлява, когато тя, разгневена срещу него, го биела с пръчка или с въже и го прогонвала от къщи: дотолкова бил изтощен от болестите, предизвикани от магиите на Мелетиния. За майката на тази магьосница разказвали, че тя със своите вълшебства задържала полета на птиците, спирала течението на реките и вършела много други злини, за които човек не е възможно и да разкаже. Дъщеря на такава вълшебница била Мелетиния, във всичко подобна на майка си и даже**

превъзхождаща я с беззаконията си, тъй като и тя се отдала на неудържимо прелюбодейство. Тя съблазнила много мъже в греховни връзки; и ако някой я изобличавал макар и с една дума, той бивал разслабен в продължение на много месеци, а ако някой я удрял, умирал, едва преживявайки два или три дни след това.

Като видяла Григорий, който бил млад и се отличавал с красота, беззаконната вълшебница се прелъстила от него и замислила да го съблазни към скверно съжителство със себе си. Следвайки го всекидневно без всякакъв срам, където и да отивал, и **държейки се предизвикателно с него, тя с помощта на бесовската сила му внушавала нечисти мисли по отношение на себе си, а нощем му изпращала сънища и в сънни видения се явявала пред него в безсрамен вид, възбуждайки нечиста похот в него. Постоянно нападан от вълненията на плътското пожелание, Григорий изпитвал силно смущение, защото в това време, когато блудницата го прелъстявала към грях с нечистите си действия, бесът невидимо разпалвал в него огъня на похотта. И ако светият първомъченик Стефан и блаженият Василий не бяха му помогнали с молитвите си, то не след дълго той би паднал под властта на греха и душата му би се вселила в ада**. Така с помощта на светите Божии угодници, молещи се за него, **той се борел с блудните помисли денем и нощем; понякога изнемогвал в тази борба, но после отново се укрепявал и твърдо се съпротивлявал на нечистото желание**, не съгласявайки се да оскверни девственото си тяло, непознало жена от най-ранна възраст. Многократно се опитвал с безчестие да прогони от себе си безсрамната блудница, но страхът, че ще стане жертва на нейната вълшебна сила, посредством която тя изпращала болести, го възпирал. И тогава той си спомнил думите на преподобни Василий, казани

му в сънното видение:

- Пази се да не пострадаш още повече.

Сега това предупреждение се оправдало напълно. Защото кое би могло да бъде по-тежко за целомъдрения мъж от опасността да загуби девството си? Желаейки да съхрани целомъдрието си и съгласявайки се по-добре да умре с хиляди смърти, отколкото да погуби девството си, **Григорий се решил на смела постъпка - устремил се с гняв към Мелетиния и с пръчка, а също и с обидни думи прогонил от себе си безсрамната блудница**, възкликвайки:

- О, безсрамна дъще на Веелзевула! Ако още веднъж посмееш да се приближиш към мен, ще раздробя на части скверното ти тяло!

Оттогава блудницата оставила Григорий, а заедно с това престанали да го безпокоят и блудните помисли. Но го сполетяла друга беда. **Безчестната блудница Мелетиния, отмъщавайки на Григорий за посрамването, му изпратил жестока болест**, от която той със сигурност би умрял, ако свети първомъченик Стефан и преподобни Василий не му се бяха явили да го изцелят. За това сам Григорий разказва следното:

- Един неделен ден, скоро след описаните събития, тръгнах към параклиса в чест на свети великомъченик Георги, намиращ се сред лозето. Утрото беше горещо и аз, след като се помолих, седнах да си почина при параклиса. **И ето, в съня си виждам, че се приближава черен, вонящ облак, който падна върху мен, почувствах, че беше много тежък и студен, и от облака се чу глас: “Приеми това, което ти е приготвила Мелетиния.” След това този облак влезе в мен. Като се събудих - видях, че съм обхванат от люта болест - и разбрах, че тя ми е изпратена от**

гореспоменатата магьосница Мелетиния, задето съм се възпротивил на нечистото желание. С мъка станах, тръгнах към дома, безсилен да сдържам стоновете си, и легнах на леглото. От ден на ден болестта ми ставаше все по-тежка и краят ми приближаваше. Всичките ми вътрешности бяха възпалени от жесток огън, който поглъщаше тялото ми, както суха тръстика. Нямайки сили да понасям този огън, аз ставах и бягах, заставах под сянката на дърветата, търсейки прохлада, и се устремявах към реката, за да угася в прохладните струи пламъка, който беше в мен. Неведнъж си мислех да се потопя и често въздишах:

- О, горко ми, горко ми! Ако геенският огън е такъв, то по-добре би било човек да не се ражда.

Не можех да познавам хората или да беседвам с някого, и нощта ми изглеждаше по-дълга от четиридесет години.

Когато съвсем изнемогнах от болестта, ми се откри, че лежа в блато, средата на което беше много дълбока, а краищата - на изток и на запад се издигаха нагоре. Намирайки се на западната страна на блатото, започнах постепенно да се спускам в бездънната пропаст. В страха си си спомних за своите молитви към първомъченик Стефан, и тежко въздъхвайки, казах:

- Свети първомъчениче! Така ли ме чу, когато ти се молех в твоя храм на тръгване от Цариград? Ето, аз слизам в пропаст и ти повече няма да ме видиш - и няма да мога повече да ти служа, както съм ти служил досега, защото се приближих до вратата на смъртта.

Тогава погледнах към източния край на тресавището и там видях сякаш друг свят, който е невъзможно да бъде описан с човешки думи, оттам идваше към мен свети първомъченик Стефан в ален стихар и ласкаво ми говореше:

- Какво ти е нужно, възлюбени, и от какво така страдаш? Ти тъгуваше за мен, но аз не бях тук, защото посещавах храмовете, изградени в моя чест по цялата земя; **сега съм дошъл и ще ти помогна. Но отсега нататък да знаеш как беззаконните влъхви могат да вредят на хората по Божие допускане.**

Тогава попитах светеца:

- Какво означава лежащата пред мен пропаст и издигнатите краища?

Светецът отговори:

- **Западният край на пропастта, на който ти се намираш, означава близостта на смъртта, пропастта, която виждаш пред себе си - това е областта на смъртта, през която умиращите преминават с голям труд, докато не достигнат източната страна; стигнали дотук, те намират пътеката, водеща в другия, задгробния свят.**

Като чух това, отново попитах светеца:

- И така, господарю мой, ще умра ли скоро?

- Какво друго можеш да очакваш, след като си доведен дотук? - отговори ми той.

Тогава въздъхнах от дълбочината на сърцето си и със сълзи казах:

- Не, господарю мой, да не бъде това с мене, защото още не съм се подготвил за смъртта.

След тези мои думи светецът ме взе за ръка, преведе ме през пропастта, постави ме на източната страна на тресавището, на високото място, и каза:

- Ето, ти си изведен от смъртната пропаст.

Още в същия миг се видях да ходя из някакъв двор, дивен по своята красота.

Но тъй като от тежката болест ходех с мъка, светият първомъченик, от когото се излъчваше приятно благоухание, подложи под мен раменете си и каза:

- Обгърни ме назад с двете ръце, аз ще те поддържам и ние заедно ще продължим нататък.

Когато така преминахме през двора, аз видях големи, бели като сняг каменни съсъди, побиращи в себе си по сто, по двеста и по триста мери; те бяха пълни и запечатани. Аз попитах светеца:

- Чий е този двор? На кого принадлежат тези съсъди и какво има в тях?

Светецът отговори:

- **Всичко това принадлежи на преподобни Василий, твоя духовен отец. В тези съсъди се съдържа духовният елей, даден му от Бога. Помазвайки с него идващите при него грешници, той ги очиства от сквернотите им и ги прави Божии чеда; защото той е взел върху себе си подвига на апостолството и много души е избавил от властта на сатаната.**

И аз отново попитах светеца:

- Къде отиваме, господарю мой?

- При преподобни Василий - отговори той.

Още преди да сме свършили беседата, преподобният мой отец Василий излезе от един дивен чертог да ни посрещне. Светият първомъченик се обърна към него с думите:

- Как ти, отец Василий, си оставил Григорий, твоето

възлюбено чедо, в най-тежко за него време? И ако аз не му се бях явил да му помогна, той би погинал.

Преподобният отговори:

- Аз видях, че ти си до него, блажени първомъчениче, и затова не отидох при него. А сега, ако това бъде угодно на Господа, ще проявим към него още по-велика милост от тази, която беше върху него преди.

След тези думи светците тръгнаха заедно, а след тях и аз. Така ние стигнахме до едно много мрачно място и там видяхме змия, твърде голяма и страшна. И преподобният Василий каза:

- Тази змия едва не умори моето чедо Григорий.

Като каза това, той взе един голям камък, хвърли го по змията и я уби. След това се озовахме в Цариград, около храма на светия първомъченик, и чухме звучащите в храма приятни гласове на юноши, прославящи Господа. Тогава първомъченик Стефан ми каза:

- Ето, ти по Христовата благодат оздравя, сега влез в църквата и въздай благодарствена песен на Владиката на всичко - Бога, явил върху теб велика милост.

Като се поклоних на своите защитници, свети първомъченик Стефан и преподобни Василий, аз влязох в църквата, възпявайки:

- Господ е моя светлина и мое спасение: от кого ще се боя. И така целия псалом докрай.

Тогава тези най-прекрасни юноши, като ме видяха, се зарадваха и заговориха:

- Ела, възлюбени, вземи участие в нашето веселие.

След тези думи видението свърши, и аз, като дойдох на себе си, с удивление почувствах, че съм здрав. Приех малко храна, подкрепих се със сън, след това станах и започнах да ходя. След немного време, когато оздравях напълно, се качих на кораб и се отправих към Цариград, разказах на всички за случилото се с мен, как, по молитвите на светите Стефан и Василий, се избавих от смърт.”

08.04 по еретическия, † 26 март по църковния календар - Св. преподобни Василий Нови


Свв. преподобни Варсануфий и Иоан

„...той им разказал за няколко случая на хора, които се възгордели и възмечтали за себе си, и между другото им предложил следния разказ:

- Един монах се подвизавал във външната пустиня в пещера, хранейки се от труда на ръцете си, молейки се непрестанно на Бога и преуспявайки в добродетелите. Съзнавайки себе си за човек, който води чист и добродетелен живот, **този монах се възгордял, започнал да се счита за праведен и свят и мислел сам за себе си, че никога вече не ще падне в грях. Но по Божие допущение при този монах веднъж късно вечерта дошъл демон, приел вида на красива жена, като че заблудила се в пустинята.** Тази мнима жена, намирайки входа на пещерата отворен, влязла вътре и падайки в нозете на монаха, го умолявала да я пусне в пещерата, понеже вече била настъпила нощта. Монахът се съжалил над тая жена и я пуснал в своята пещера, без да се бои от съблазън, защото бил уверен в своите собствени сили. Той разпитал новодошлата откъде иде и как така се е заблудила в пустинята. Демонът, приел образ на жена,

беседвал дълго с инока, предизвиквайки го към грях. Монахът, който слушал с внимание вече започнал да се скланя. След много закачливи разговори и взаимен смях монахът все повече се смущавал в мислите си, пламъкът на любодеянието се разгарял все повече и повече и **той понечил да извърши беззаконие, когато изведнъж жената силно изкрещяла и изчезнала като сянка от ръцете му, ставайки невидима. Веднага след това във въздуха се чули гласове на много бесове, присмиващи се на монаха и укоряващи го с тези думи:**

- Превъзнасящият се ще бъде унизен. Ти възнесе себе си до небесата и затова сега си низвергнат до ада.

Като се видял осмян, онзи монах изпаднал в отчаяние, оставил своята килия и пустинята и се върнал в света: до такова падение го довело високото мнение за себе си.

Поучавайки на покаяние и разсъждавайки, че както бесовете могат да ни доведат до отчаяние и гибел, ние също можем да ги побеждаваме така, че вече да не бъдат в състояние да ни надвият - преподобният предложил следния разказ:

В един град живеел юноша, който извършил множество най-тежки грехове, но по-късно под влияние на страха Божий той се разкаял. За да оплаче своя предишен греховен живот, той отишъл на гробището и паднал на земята, без да смее нито да призове Бога, нито да се моли, поради множеството свои грехове. После влязъл в една гробница и се затворил в нея, ридаейки и съкрушавайки се за греховете си. **Когато юношата прекарал в гробницата седем дена, бесовете, които преди го увличали към грях, нахлули при него и гръмко закрещели:**

- Тежко ти, скверен, нечестив и преситен от блудство

човече, тъй неочаквано за нас превърнал се сега в добродетелен мъж и наш враг! Какво добро очакваш ти за себе си след като вече си бил преизпълнен от нашите скверни? Защо не излезеш от гроба и не тръгнеш с нас да вършиш делата, на които си навикнал, блудниците и пияниците вече те очакват с нетърпение! Защо не отидеш да удовлетвориш своята похот, понеже вече не можеш да се надяваш на спасение? Сега ти си наш, понеже си вършил всякакви греховни дела и напразно търсиш да се спасиш от нас: вече не ще се избавиш от ръцете ни!

Юношата не отговарял нищо на бесовете, не желаейки да ги слуша, но през цялото време плачел за греховете си. Дълго време бесовете говорили тези и други подобни неща, увличайки го към грях; но **като видели, че той не се бои от тях и не мисли да бяга от гробището, започнали силно да го бият и щели съвсем да го умъртвят, ако това им било позволено от Бога. Накрая бесовете си отишли от юношата, оставяйки го едва жив.** А той, след като дълго време лежал на земята полумъртъв, щом дошъл на себе си, отново започнал да плаче и ридае за греховете си. Неговите родственици го търсили навсякъде, накрая го открили в гробището и го умолявали да се завърне у дома си. Той обаче не искал и да слуша, като казвал, че по-скоро е съгласен да умре, отколкото да се върне към предишния живот.

На следната нощ към юношата отново пристъпили бесовете, говорейки същото, както първия път, и отново го измъчвали; накрая си отишли. И на третата нощ те направили опит да победят младежа, но като не успели, отчаяни побегнали от него, гонени от неговото търпение; при това по време на бягството си крещели:

- Победи, победи, ти ни победи!

По този начин покаянието, съединено със смирението и търпението, придружено от мъжество, довело бесовете до отчаяние, и те вече не могли да сторят на юношата никакво зло.

Този юноша прекарал останалото време от живота си в подвизи на добродетел и бил за мнозина грешници, отчаяли се за спасението си образец на истинско покаяние...“

09.04 по еретическия, † 27 март по църковния календар - Св. преподобни Иоан Прозорливи

„Един юноша, който умеел прекрасно да украсява храмовете с мозайка, изчуквал от стената старата мозайка в дома на амасийския гражданин Хрисатий и на нейното място изобразявал свети икони. **Тук, между другото, имало древно изображение на гола Венера. Когато юношата започнал да унищожава от стената това изображение, бесът, който бил в него, поразил ръката му с най-мъчителната болест. Ръката отекла, силно гноясала и се получила неизлечима рана.** Всички, които виждали болната ръка, казвали, че трябва да се отреже, за да не заболее цялото тяло. Изпаднал в голяма скръб от тази толкова ужасна болест, **юношата със силен плач пристигнал при Божия угодник Евтихий, като го молел да възвърне неговото безвъзвратно загубено здраве. Като извършил за него молитва към Бога и помазал с осветен елей болната ръка, светецът на третия ден изцелил юношата и го пуснал здрав. Юношата унищожил с изцелената си ръка изображението на безсрамната Венера и на същото място, където се разболял, изобразил своя безвъзмезден лекар, светейшия патриарх Евтихий.** По подобен начин светецът изцелил и на друг един юноша ръката, повредена от неизлечима болест, която лекарите съветвали да се отреже. **Веднъж довели при светеца един бесноват юноша, който**

постоянно изпитвал най-жестоки мъки. Когато светейшият с молитва го осенил с кръстното знамение и помазал с осветен елей челото му, бесовската сила, като пронизана с огнено копие, започнала да вика със страшен глас, като се пенела и скърцала със зъби. Тогава се разбрало, че не един, а множество бесове мъчели юношата. След това юношата се вцепенил и паднал на земята като мъртъв, а не след дълго отново започнал да изпитва същите, и дори още по-силни страдания. Светецът се чудел защо беснуването не изоставя юношата в продължение на толкова дълго време и наредил на своя презвитер Евстатий (съставителя на това житие) да разпита юношата кой е той, откъде е, къде живее, с какво се занимава, как е започнало неговото беснуване. На тези въпроси юношата разказал подробно всичко за себе си. "Аз - казал той - бях монах в манастира на свети Иоан, който се намира в Акропола. След това хвърлих от себе си монашеството, отидох в света, ожених се, извърших множество грехове и ето, заради всичко това, както виждате, сега страдам, наказан от Бога, но ако имате някаква възможност, помогнете ми". Като изслушал това, светецът по своя обичай усърдно се помолил на Бога за болния, като го увещавал да се върне в предишния манастир и да стане монах. Когато юношата с искрена готовност обещал да направи това, по молитвите на Божия архиерей незабавно се освободил от бесовския гнет..."

19.04 по еретическия, † 6 април по църковния календар - Св. Евтихий, патриарх Цариградски

„След това отново се върнал в Иерусалим, където за иудеите бил страшен като гръм, защото мъжествено и дръзновено проповядвал Иисуса Христа и казвал, че Той е истинският Месия и Спасител на света. Иаков побеждавал в

споровете фарисеите и книжниците, изобличавал ги и ги укорявал заради коравосърдечността и неверието им. **А те, като не можели да му противостоят, наели с пари един влъхва, на име Хермоген, да влезе в спор с Иаков и да го посрами. Но магьосникът, понеже бил горд, не пожелал самият той да разговаря с Иаков, а изпратил ученика си, на име Филит**, като казал:

- Не само мене, но дори ученика ми Иаков няма да успее да победи в спора.

Филит отишъл и беседвал със свети апостол Иаков, но понеже не бил в състояние да противостои на премъдростта на Светия Дух, с която бил изпълнен апостолът, мълчал като ням и въобще не отварял уста да възрази на апостола. Филит разбрал истината, смирил се и се върнал при своя учител влъхва, за да му извести, че е невъзможно да бъде победен Иаков, който потвърждава думите си с чудеса. При това Филит посъветвал своя учител да остави мъдруванията и магьосничествата и сам той да стане ученик на Иаков. Но **гордият Хермоген със своите вълшебства призовал бесовете и им заповядал така да свържат Филит на едно място, че да не може да мръдне, като при това казал:**

- Да видя как ще те избави твоят Иаков!

Филит тайно изпратил на апостола известие, че с магиите на Хермоген е свързан от бесовете. Апостолът като научил това, му изпратил кърпичката си и казал да я вземе и да произнесе думите: “Господ развързва окованите (...), Господ въздига отхвърлените”.

Филит едва произнесъл думите и се освободил от невидимите вериги, защото бесовете се уплашили от кърпичката на апостола и от силата на произнесените думи, освободили Филит и побягнали. Тогава Филит се

присмял на Хермоген, отишъл при свети Иаков и научен от него на светата вяра, се кръстил.

А Хермоген, изпълнен със силна ярост и гняв, заклел бесовете, които му служели, да доведат при него вързани Иаков и Филит. Но **когато бесовете наближили жилището, в което обитавали свети Иаков и Филит, ангел Господен, по Божие разпореждане, хванал тези бесове, вързал ги с невидими вериги и започнал да ги мъчи. Бесовете викали с глас, измъчвани от Божията сила:**

- Иакове, Христов апостоле, бъди милосърден към нас, защото ние по заповед на Хермоген дойдохме да вържем тебе и Филит, а ето че сега самите ние сме здраво вързани и жестоко страдаме.

Свети Иаков казал на бесовете:

- Ангелът Божий, който ви е завързал, да ви освободи от оковите, а вие идете и ми доведете тук Хермоген, без да му вредите никак.

Бесовете, освободени от оковите, веднага отишли при Хермоген, хванали го и на мига го поставили вързан пред апостола, като го помолили да им позволи да си отмъстят на Хермоген за техните мъки.

Апостолът попитал бесовете защо не са вързали Филит, както Хермоген им бил заповядал. Бесовете му отвърнали:

- **Ние дори муха не можем да пипнем в твоя дом**.

Тогава апостолът казал на Филит:

- Нашият Господ ни е заповядал на злото да въздаваме с добро, затова и ти освободи Хермоген и го избави от бесовете.

След това апостолът казал на освободения от бесовските

окови Хермоген:

- Нашият Господ не желае слуги по принуда, Той иска да има доброволни слуги; затова ти върви където искаш.

Но Хермоген казал:

- Щом изляза от дома ти, бесовете веднага ще ме убият, защото знам колко страшна е тяхната ярост. Знам също, че ми е невъзможно да се избавя от тях, ако ти не ме защитиш.

Тогава апостолът му дал в ръка своя жезъл, с който ходел на път. Хермоген тръгнал с този жезъл към къщи и по пътя не му се случило нищо лошо от бесовете. Така Хермоген познал Христовата сила, разбрал немощта на бесовете и като събрал всичките си вълшебни книги, отнесъл ги при свети Иаков, паднал в нозете му и възкликнал:

- Истински рабе на Истинския Бог, който спасява от гибел душите на хората! Помилвай и мен и приеми врага си за свой ученик!

Обучен от Иаков в светата вяра, Хермоген приел кръщение, по повелението на апостола изгорил вълшебните си книги, станал истински Христов раб, и с името на Иисуса Христа вършел чудеса.

Иудеите, като гледали какво става, изпаднали в голяма ярост и уговорили цар Ирод да повдигне гонение срещу Христовата Църква и да умъртви Иаков. "В това време цар Ирод тури ръка на някои от църквата, за да им стори зло, и уби с меч Иакова, брата Иоанов. А като видя, че това се понрави на иудеите, хвана и Петра" и го хвърли в тъмница."

13.05 по еретическия, † 30 април по църковния календар - Св. апостол Яков Зеведеев



Свети апостол Петър. Икона от Византия. 2-ра половина на VI в. Манастир "Св. Екатерина" на Синай. Египет.

„За **борбата на свети апостол Петър със Симон влъхва**, освен Метафраст, повествуват Прологът и Великите Чети-Минеи.

Когато свети Петър дошъл в Рим и разбрал, че Симон се назовава Христос и върши пред очите на народа велики чудеса, той, горящ от ревност по истинския Бог, се отправил към дома на Симон, пред чиито врати намерил голяма тълпа хора; те пречели на апостола да влезе в дома. Тогава свети Петър казал:

- Защо ми пречите да отида при влъхвата измамник?

- Той не е влъхва - отговорили от тълпата, - но е могъщ бог; той е поставил край вратите си стража, която знае човешките помисли.

С тези думи показали на светия апостол черното куче, лежащо при вратите, като отбелязали:

- Това куче умъртвява всички, които мислят за Симон неверни неща.

- Аз казвам истината за него - потвърдил свети Петър, - Симон е от лукавия.

След това, като се приближил към кучето, апостолът казал:

- Иди и предай на Симон, че Петър, Христовият апостол, иска да дойде при теб.

Песът тръгнал и с човешки глас предал на Симон това, което му заповядал свети апостол Петър. Всички, като чули кучето да говори, се ужасили. Симон, на свой ред, изпратил същото куче с думите:

- Нека тук влезе Петър.

Когато светият апостол влязъл в дома, Симон започнал своето магьосничество пред народа и пред погледа на свети Петър. Светият апостол с помощта на Христовата сила сторил големи чудеса. Какви именно? Древният църковен историк Егезип, живял по времето на апостолите, от многото чудеса споменава следното. В Рим младият син на една благородна вдовица от царски род починал, а майка му плакала безутешно за него; **тези, които ѝ съчувствали, си спомнили, че Петър и Симон влъхва възкресявали мъртъвци; и повикали Петър, а други - Симон**. На погребението на юношата се събрали много знатни хора и

народ. И светият апостол Петър казал на Симон влъхва, който се големеел пред целия този народ със своята сила:

- Който от нас възкреси този мъртвец, неговото учение трябва да бъде признато като истинно.

Народът одобрил решението на апостола. Симон, като се надявал на своята вълшебна хитрост, се обърнал към народа:

- Ако аз възкреся мъртвия, ще убиете ли Петър?

- Жив ще го изгорим пред собствените ти очи! - закрещял народът.

Като пристъпил към одъра на умрелия, Симон започнал своето вълшебство и със съдействието на бесовете постигнал повдигането на главата на мъртвеца. Народът започнал да крещи, че юношата е жив, и че е възкръснал. И без да губят време, искали да изгорят Петър. Апостолът, като дал знак с ръка, ги помолил да замълчат и като настъпила тишина, казал:

- Ако юношата наистина е жив, то нека да стане, да проговори и да ходи; но докато не видите това, не се съмнявайте, че Симон ви прелъстява със своите вълшебства.

Симон дълго обикалял около одъра, призовавайки бесовската сила, но неуспешно; тогава той искал да избяга от срам, но народът го задържал. А свети апостол Петър, истинският чудотворец, който възкресил Тавита и направил много други славни чудеса, стоял назад, издигнал очи и ръце към небето и започнал да се моли:

- Господи Иисусе Христе, Който си ни заповядал в Твое име да възкресяваме мъртъвци, моля Те, съживи този юноша, та стоящите тук да познаят Теб, истинския Бог, и

да разберат, че няма друг освен Теб, Живеещия и Царстващия с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

След тази молитва той извикал към мъртвеца:

- Младежо! Стани - моят Господ Иисус Христос те изцелява и възкресява!

И мъртвият на часа отворил очи, вдигнал се и започнал да се движи и говори.

Маркел Римлянинът, който отначало бил ученик на Симон влъхва, а впоследствие, просветен от апостол Петър в светата вяра и светото кръщение, допълва това повествование на Егезип. В своето послание към светите мъченици Нерион и Архилай, Архилай споменава за юношата, възкресен от светия апостол:

Юношата, като паднал в нозете на свети Петър, възкликнал:

- Аз видях Господа Иисуса да заповядва на ангелите да ме върнат, по твоята молитва, на моята вдовстваща майка.

Тогава целият народ започнал да вика:

- Един е Бог и няма друг, освен изповядвания от Петър!

А Симон влъхва избягал, като с бесовска сила придал на главата си кучешки вид; въпреки това народът го хванал, даже искали да го пребият с камъни, а други да го изгорят. Но апостол Петър, като се възпротивил, казал:

- Нашият Господ и Учител не ни е заповядал да отвръщаме на злото със зло, пуснете го, нека иде където иска; достатъчен му е срамът, позорът и осъзнаването на **безсилието на собственото му вълшебство.**

“Освободеният Симон, предава Маркел, дойде при мен,

предполагайки, че аз нищо не знам за случилото се чудо. Симон завърза за вратите на дома ми с желязна верига едно грамадно куче и ми каза:

- Ще видя дали Петър ще дойде при теб, както обикновено.

И след час до вратата се приближи Петър, отвърза песа и му каза:

- **Иди и кажи на Симон влъхва; престани да прелъстяваш с бесовската си сила хората, за които Христос проля Своята Кръв**.

Кучето отишло и предало на Симон думите на апостола, подобно на човешко същество. “Като чух това (казва Маркел), аз побързах да посрещна Петър и го приех с почит в дома си; Симон и песа изгоних навън. **Кучето, без да навреди на друг, се хвърли върху самия Симон и като го захапа, го повали на земята. Като видя това през прозореца, Петър забрани на песа, в името Христово, да се докосва до тялото на Симон. И кучето, без да докосва тялото на мага, скъса цялата му дреха, тъй че той остана напълно гол. При вида на това народът крещеше на Симон, като му се надсмиваше и го биеше; а след това го изгониха от града заедно с песа му**. От срам Симон цяла година не се показа в Рим, докато приемникът на Клавдий - Нерон, нечестив цар, не чу от зли хора похвалите им за злобния магьосник. **Нерон откри Симон, много го обикна и го направи свой приближен приятел**.”

Освен това Прологът и Великите Минеи разказват следното за Симон влъхва.

Симон влъхва заповядал да го посечат с меч, като обещал да се възкреси на третия ден; вместо себе си под меча той поставил овен, като му придал способността да

изглежда като човек; така вместо мага всъщност бил посечен овенът. Свети Петър, като отблъснал бесовското коварство, изобличил лъжата на Симон: всички видели, че е отсечена главата не на Симон, а на някакъв овен.

За окончателната победа на свети Петър над влъхвата, погубила последния, всички единодушно предават следното.

Като не бил в състояние по никакъв начин да победи свети апостол Петър и не понасяйки вече срама и унижението, влъхвата обещавал да се възнесе на небето. Като събрал всичките си подчинени бесове, които вярно му служели, Симон с лавров венец на главата дошъл в центъра на Рим и като се изкачил върху едно високо здание, започнал да говори гневно на народа:

- Понеже вие, римляни, досега упорствате в своето безумие, и като ме изоставяте, следвате Петър, то затова аз ви напускам; вече не ще защитавам града, но ще заповядвам на моите ангели да ме вземат на ръце и пред очите ви ще се възнеса при моя отец на небето, откъдето ще ви изпратя големи наказания за това, че вие не се вслушахте в моите думи и не повярвахте на моите дела.

Като казал това, влъхвата плеснал с ръце и се хвърлил във въздуха; поддържан от бесовете, той започнал да лети по въздуха, издигайки се нагоре. Хората, изумени, си казвали един на друг:

- Това е Божие дело - да лети с тяло по въздуха!

Великият апостол Петър започнал високо, на всеослушание да се моли на Бога:

- Господи Иисусе Христе, Боже мой! Изобличи прелестта на този маг, за да не се съблазнят вярващите в Теб!

А после той извикал:

- О, бесове, а на вас заповядвам в името на моя Бог: не го поддържайте повече, но го оставете там - във въздуха, където той се намира сега.

И бесовете веднага се подчинили на забраната на апостола, пуснали Симон от високото и окаяният влъхва полетял към земята, както някога дяволът бил низвергнат от небето долу; и Симон, като паднал, се пребил. Народът, който станал свидетел на това, дълго възклицавал:

- Велик е Богът, проповядван от Петър, и наистина няма друг Бог освен Него!

Падналият влъхва, макар и да бил целият разбит, по Божий промисъл бил още жив, за да се убеди в безсилието на жалките бесове и в своето собствено, да се засрами и разбере силата на Всемогъщия Бог. **Той лежал на земята с раздробени членове, изпитвайки невъобразими страдания, а на сутринта неговата нечиста душа се изтръгнала с мъчение, като Симон я предал в ръцете на бесовете, за да я отнесат в ада при сатаната, техния баща. След падането на Симон апостол Петър се изкачил на високо място и като дал знак за мълчание с ръка, започнал да учи народа на познание за истинския Бог, като обърнал в Христовата вяра мнозина посредством своето продължително слово...**“

12.07 по еретическия, † 29 юни по православния календар - Православен празник на св. първовърховни апостоли Петър и Павел (Петровден)

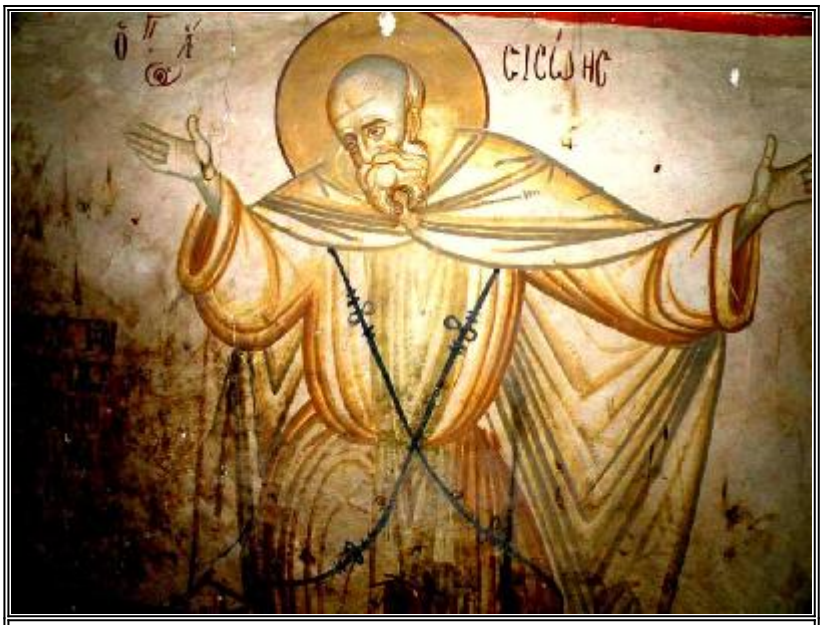

Свети преподобни Сисой Велики. Стенопис от църквата ''Свети Иоан Предтеча'' в Кастория, Гърция. XVIII век.

„Преподобният отец имал един ученик на име Аполос. По силата на вражеското коварство сред другите изкушения у него се появило желанието да придобие свещенически сан. **На сън му се явили бесове в образа на светители, които го хиротонисали за епископ.** Когато се събудил, той започнал да моли стареца да му заповяда да иде в града при архиерея, за да приеме ръкополагане за свещеник. Но **старецът му забранявал и с поучения го вразумявал да не търси сан, по-висок от своето достойнство**. Огорчен от постоянните поучения и наставления на стареца, Аполос тайно избягал от него и се отправил при свои роднини в Александрия, за да може с тяхно съдействие по-скоро да получи презвитерски сан. **Когато вървял по пътя, срещнал бяс в образа на необикновено висок човек. Той бил гол и черен, с отвратително лице, с дебели устни и железни нокти. Бил подобен на звяр, но в същото време приличал и на мъж, и на жена. Разпространявайки смрад, бесът показвал пред Аполосовите очи такова безсрамие, че дори не може да се опише. Той се хвърлил на врата му, прегръщал го и често го целувал. Аполос се ограждал с**

кръстното знамение и се опитвал да се отскубне от ръцете му.

Но бесът му казал:

- Защо бягаш от мене? Знай, че си мой и аз те обичам, защото изпълняваш моите желания. Затова и дойдох да те съпровождам, докато не изпълня всичките ти желания докрай.

Аполос не бил в състояние да понесе неговия смрад и безсрамие, вдигнал очи към небето и високо извикал:

- Боже, по молитвите на моя отец Сисой, помогни ми и ме избави от тази напаст!

Тогава бесът отстъпил от него, преобразил се в красива гола жена и му казал:

- Ела и удовлетвори желанието си, защото много пъти си ме успокоявал с помисли в сърцето си!

- Исках - добавил бесът - да те направя свещеник и епископ, но молитвите на Сисой, сластолюбивия старец, ме прогонват от тебе.

С тези думи бесът станал невидим.

Обзет от силен страх, Аполос се върнал при стареца и като паднал пред него, му изповядал всичко и молел за прошка. Той разказал и на братята **какви страдания е претърпял от дяволската прелест и как му помогнали молитвите на преподобния Сисой**.

Наистина молитвата на преподобния била силна да прогони бесовете. Тя прогонила измъчващия го нечист дух и от друг ученик на стареца, на име Авраам. Всички зли духове бягали от него и не смеели да се приближат

до храбрия и непобедим Христов воин…“

19.07 по еретическия, † 06 юли по църковния календар - Свети Преп. Сисой Велики

Св. преподобномъченици Теодор и Василий Печерски

„**Дяволът бил силно посрамен, тъй като не успял да прелъсти окончателно преподобния Теодор със сребролюбие**. Той отново се въоръжил срещу преподобния и започнал да строи нови козни, за да възбуди в него страстта на любостяжанието. Веднъж игуменът изпратил преподобния Василий извън манастира на някакво послушание, чието изпълнение му отнело три месеца. **Дяволът решил, че това време е удобно за изпълнение на неговите козни, приел образа на Василий и отишъл в пещерата при преподобния Теодор като че за душеспасителна беседа**.

- Как - казвал той - преуспяваш в добродетелния живот? Прекрати ли се в теб борбата с бесовските изкушения или все още продължава и възбужда в теб сребролюбие, като ти припомня за богатството, раздаденото от теб на бедните?

Преподобният Теодор не познал беса и мислейки, че с него говори брат Василий, отвърнал:

- По твоите молитви, отче, **аз с успех издържам борбата с дявола и не слушам мислите, които той ми навява**, и сега, каквото ти ми кажеш да направя, с охота ще изпълня и ще ти се покоря. В твоите наставления намерих голяма полза за душата си.

Когато мнимият брат не чул от устата на преподобния Божието име, придобил още по-голяма смелост:

- Аз ти давам - казал той - нов съвет. Когато го изпълниш, ще намериш покой и скоро ще получиш от Бога възнаграждение в размера на раздаденото от тебе богатство: искай от Господа Бога да ти изпрати много злато и сребро и не позволявай на никого да влиза при теб в пещерата и сам не излизай навън.

Преподобният Теодор обещал да изпълни това. Тогава пълният със зли хитрини дявол го оставил и внушавайки му незабелязано мисъл за придобиване на съкровища, го подбудил да се моли за това. Блаженият Теодор се молил на Господа да му изпрати съкровище, което той обещал да раздаде на бедните. **След молитвата заспал и видял в съня си беса, който приел вид на светъл ангел, и му показвал съкровище в пещерата. Това видение било не веднъж, а много пъти. След някое време преподобният Теодор отишъл на указаното му в съновидението място. Той започнал да копае и наистина намерил съкровище, от злато, сребро и ценни съдове.** След това бесът в образа на Василий отново отишъл при него и му казал:

- Къде е даденото ти съкровище? Ангелът, който се яви на тебе, открии и на мен, че по своите молитви ти си получил много злато и сребро.

Блаженият Теодор не поискал да му покаже съкровището. И веднага коварният бяс започнал да го съветва, като му влагал и тайни помисли, да вземе съкровището и да отиде с него в друга страна. Отначало той казал на преподобния:

- Не ти ли казвах, братко Теодоре, че ти скоро ще получиш от Бога възнаграждение за раздаденото от тебе богатство, защото Той сам е казал: “всеки, който остави къща или… нивя, заради Моето име, ще получи стократно и ще наследи живот вечен”, и ето сега богатството е в твоите ръце - прави с него каквото искаш!

- Аз за това се молех за него на Бога - отвърнал преподобният, - за да мога всичко, което ми е дарувано, да раздам на бедните, и мисля, че именно затова ми е изпратено.

- Внимавай, брате Теодоре, - възразил му врагът, - да не би дяволът да ти причини отново скръб чрез това раздаване, както преди. Съкровището ти е дадено като замяна на онова, което си раздал, и аз ще ти дам съвет: вземи го и отиди на друго място, купи си земя, и на това място ще можеш да се спасиш и да избегнеш бесовските козни. Когато наближи смъртта никой не ще ти забрани да раздадеш имуществото на когото пожелаеш, и чрез това ще се запази добър спомен за теб.

Преподобният Теодор отговорил:

- Мен ме е срам, защото аз оставих света с неговите блага и обещах да завърша живота си в тази пещера, а сега ще стана беглец и човек от света.

- Ти не можеш - убеждавал го дяволът - да скриеш тук съкровището, защото за него ще узнаят и тогава ще ти го вземат. По-добре ме послушай и изпълни това, което те съветвам: ако на Бог не бе угодно ти да притежаваш имущество, то Той не би ти изпратил съкровище и не би известил и на мен, за да те наставя.

Тогава блаженият Теофил повярвал на беса, защото го мислел за брат, и започнал тайно да приготвя кола и съдове, в които да сложи съкровището, за да излезе с него от пещерата и да замине където би го повел **дяволът, който искал с хитростта си да отдели светеца от преподобните Антоний и Теодосий, от Пресвета Богородица, и главно от Бога**. Но човеколюбивият Господ, “Който иска да се спасят всички човеци”, спасил по молитвите на своите преподобни и своя раб Теодор.

В това време се върнал от пътуването преподобният Василий, който избавил преди блажения Теодор от злите помисли. Той искал да се види с него, отишъл в пещерата и му казал:

- Как прекарваш сега, брате Теодоре, своя живот по Бога? Отдавна не съм те виждал.

Преподобният Теодор се удивил на този поздрав и казал:

- Защо ми казваш, че дълго време не си ме виждал? Вчера, завчера и преди ти идваше постоянно при мен и ме поучаваше, и ето - аз тръгвам, както ти ме посъветва.

На свой ред преподобният Василий се удивил още повече на този отговор:

- Кажи ми - попитал той - какво означават думите ти, че аз и вчера, и онзи ден, и преди това постоянно съм идвал при теб, за да те наставлявам? И къде тръгваш? Аз едва днес се върнах от път и нищо не зная: може би те е изкушавал дяволът? Моля те, за Бога - не се скривай от мене.

Преподобният Теодор му казал с гняв:

- Какво ме изкушаваш? Защо смущаваш душата ми, като говориш веднъж едно, друг път - друго? На кое да вярвам? - като му показал досадата си, той го прогонил от себе си.

След като изслушал това, преподобният Василий се прибрал в манастира. А бесът отново дошъл при преподобния Теодор в образа на Василий.

- Аз окаяният загубих ума си - казал той - и ти казах това, което не трябва, затова не обръщам внимание на

подигравките ти и ти повтарям пак: през тази нощ заминавай по-бързо оттук и вземи съкровището си. - С тези думи той се отдалечил.

Преподобният Василий взел със себе си някои от старците и отново дошъл при Теодор:

- Бог е свидетел - обърнал се той към него, - че изминаха три месеца, откакто не съм те виждал. Аз бях изпратен от игумена по манастирски работи. Днес е третият ден, откакто съм се върнал, а ти - едва щом влязох при теб, ми каза, че през цялото време на моето отсъствие постоянно съм идвал при теб. **Мисля, че при теб в моя образ е идвал бяс**. **Ако искаш да се убедиш, направи така: не позволявай на никого от дошлите при тебе да започва разговор с теб, преди да каже Иисусовата молитва. Ако дошлият не пожелае, тогава ще разбереш, че той е бяс.**

След това преподобният Василий извършил молитва на запрещение, призовавайки на помощ светците, и като наставил Теодор, отишъл в манастира в килията си. **Бесът не дръзнал отново да се яви на преподобния Теодор и за него станало явно коварството на прелъстителя. От този момент той заставял всеки, който идвал при него, първо да каже Иисусовата молитва и чак след това да беседва с него. Така преподобният Теодор победил врага и се избавил с Божията помощ от устата на лъва, който търси плячка.**

Подобно избавление Господ е оказвал и оказва на много Свои избранници, скитащи се в пустините и пропастите и безмълвстващи сами в затворите. На тях им е необходима голяма нравствена сила и Божия помощ, за да не ги победи и погълне по време на борбата звярът - губител на души...

По това време манастирът бил изгорен. Дърветата за

построяване на църквата и килиите, пускани на салове по Днепър, очаквали на брега и били наети работници, които да ги изнесат нагоре на планината. **Но преподобният Теодор искал сам да си построи килия и започнал да носи греди, без да позволи на никого да работи вместо него. Лъжливите бесове, забравили обещанието си никога да не се приближават към преподобния, и отново започнали своите козни: всички греди, които блаженият Теодор изнасял през деня на хълма, бесовете през нощта бутали долу, като се опитвали чрез това да го накарат да напусне това място. Преподобният разбрал козните им и казал:**

- В името на нашия Господ Иисус Христос, който ви заповяда да влезете в свинете, аз - грешният Негов раб, ви заповядвам да пренесете всички греди от брега на планината, за да може братята, които работят на Бога, да не се откъсват от труда си и да могат без вашите козни да построят храм на Пресвета Богородица и килии за себе си. Тогава ще узнаете, че Господ присъства на това място.

През тази нощ бесовете пренесли на планината всички греди, които били предназначени за построяването на манастира. Когато на сутринта дошли на брега наетите за превоза, те не видели нито една греда. **Като се огледали, забелязали, че гредите вече се намират на планината и не са нахвърляни на купчина, а се подредени: отделно - предназначените за покрив, отделно - за пода, и отделно - дългите и извънредно тежки талпи. Всичко това било работа, която надвишавала човешките сили и събуждало удивление. Така се прославил Господ чрез Своите угодници Теодор и неговия съветник Василий, защото заради техните подвизи Господ явил това чудо.** Но тези сродни по дух Божии раби не се гордеели, като

виждали, че бесовете им се покоряват, защото следвали наставлението на Христа: “**не се радвайте на това, че духовете ви се покоряват; а радвайте се, че имената ви са написани на небесата**”. Бесовете, които били толкова явно изобличени в своите козни от светите Теодор и Василий, не могли да претърпят своето посрамяне. **Някога те се домогвали да бъдат почитани от езичниците и да им бъде оказвано поклонение като на богове, сега трябвало да понасят от верните Божии угодници унижение и безчестие, трябвало като купени роби да се трудят за тях, като ту мелят жито, ту като подреждат греди, и при това - подчинявайки се на заповедта на същите светии, те трябвало да се отдалечават от хората. Затова по време на пренасянето на гредите те викали, както някои чули:**

- О, наши люти и зли врагове Теодоре и Василие! Ние не ще престанем да се борим с вас, докато не ви предадем на смърт!

Оттогава лукавите бесове - без да знаят, че ще послужат за още по-голяма прослава на преподобните - започнали по всякакъв начин да настройват зли хора срещу светите Теодор и Василий. Веднага след като били пренесени по чуден начин гредите, наетите за превоза хора дигнали бунт:

- Дай ни - казвали на блажения Теодор - нашата заплата. Ние не искаме да знаем с какви хитрости заедно с Василий сте пренесли гредите, след като ние бяхме готови да ги пренесем.

Така отсъдил и един недобросъвестен съдия, който бил подкупен със злато. Той забравил предупрежденията на Господа, че този, който отсъжда неправедно, сам ще бъде осъден и не се побоял да каже на преподобния Теодор:

- Нека ти помогнат да платиш тези бесове, които са ти помогнали да превозиш гредите.

Това ново изкушение причинило голяма скръб на нестяжателния Теодор и неговия съветник Василий. След като не постигнал смъртта на преподобните, дяволът си спомнил за своята първа победа над блажения Теодор и подигнал отново смъртоносна буря. **Той приел образа на преподобния Василий, който безмълствал през това време във Варяжката пещера и отишъл при един от най-близките до княза боляри. Той бил човек жесток и нечестив и лично познавал преподобния Василий.**

- Теодор, който живееше преди мен в пещерата - му казал изкусителят, - намерил голямо съкровище от злато, сребро и ценни съдове и искаше да бяга с него, но аз го задържах. Сега се преструва на юродив и има връзки с бесовете, на които заповядва ту да мелят жито, ту да носят греди от брега до планината. При всичко това той старателно крие намереното от него богатство, за да се отдели някъде с него тайно от мен, когато настане удобно време за това. В този случай, разбира се, за княза няма да остане нищо.

Когато чул това, боляринът завел мнимия Василий при княз Мстислав Светополкович. Бесът разказал и на него същото, като прибавил още и следния съвет:

- Хвани го колкото може по-скоро, докато не избяга, и тогава ще получите съкровището. Ако той не иска да се раздели с него доброволно, прибегнете към побои, но ако и след това не се съгласи да го даде, подложете го на изтезания, без да го жалите, и ме извикайте. Аз пред всички ще го изоблича и ще покажа и самото място, където е скрито съкровището. -

Като прелъстил по този начин княза, бесът се скрил.

На другата сутрин князът, сякаш отивайки на лов, или срещу неприятел, съпровождан от много воини, отишъл в манастира. Взел преподобния Теодор, довел го в дома си и започнал отначало да го пита ласкаво:

- Кажи ми, отче, наистина ли ти - както съм чувал - си намерил съкровище?

- Да - отговорил преподобният, - аз го намерих, и то сега е скрито в пещерата.

- Не е ли известно - отново попитал князът - кой именно го е скрил и колко е златото, среброто и съдовете?

- Още докато беше жив преподобният наш отец Антоний - казал блаженият Теодор, говореха за съкровище, скрито в тази пещера, заради което тя и досега се нарича Варяжка. Аз го видях. То се състои от много злато, сребро и съдове, само латински.

- Защо ти, отче, не ми го дадеш? - попитал князът. - Аз ще го разделя с теб, ти си вземи, колкото ти трябва, и затова ще станеш като баща както на мен, така и на моя баща (последният се намирал по това време в Туров).

На това преподобният Теодор отвърнал:

- Аз нищо не бих взел за себе си, защото не ми е нужно. Всичко бих ви дал на вас. Върху вас лежат такива грижи, каквито аз изобщо нямам, но Господ отне от мен спомена за мястото, където съм зарил съкровището.

Тогава князът казал с гняв:

- Вържете ръцете и краката на този монах и не му давайте хляб и вода и след три дни. Той не оценява моите милости.

След като преподобни Теодор бил окован, отново го питали

къде е скрил съкровището.

Преподобни Теодор отговорил на това същото, както и преди:

- Вече ви казах, че не зная къде се намира.

След този отговор князът заповядал да го бият, така че власеницата, с която бил облечен преподобният, се напоила с кръв. След това, по заповед на същия княз, го провесили в силен дим и като го привързали отзад, разпалили огън под него. Мнозина се дивили на търпението на преподобния Теодор - той стоял сред пламъците като сред роса - огънят дори не се докоснал до власеницата. Един от виделите това разказал на княза. Последният се ужасил и отново започнал да увещава стареца:

- Защо се погубваш, като не разкриваш съкровището, което трябва да бъде наше?

- Аз ти казвам истината, че по молитвите на моя брат Василий бях избавен от сребролюбието, когато намерих съкровището, и сега - повтарям ти отново - Господ отне от мен спомена къде е зарито - отговорил преподобни Теодор.

Като чул този отговор, князът веднага изпратил за блажения Василий, когото довели насила, тъй като той не искал да излиза от пещерата.

- Всичко, което ме посъветва да направя с този зъл старец - обърнал се князът към преподобния Василий, - аз направих, но нищо не съм постигнал, и призовавам за свидетел теб, когото желая да имам вместо баща.

- Какво съм те съветвал? - попитал в недоумение преподобният Василий.

- Той, независимо от мъченията, не иска да разкрие къде е

скрил съкровището, което, както ти ми съобщи, е намерил - му отвърнал князът.

- **Виждам козните на лукавия бяс - казал преподобният Василий, - който те е прелъстил и излъгал за мен и този честен мъж. Вече петнадесет години изминаха, откакто не излизам от пещерат**а.

- Ти пред всички нас говореше на княза - възразили тези, които присъствали на разговора на беса с княза.

- **Вас всичките ви е прелъстил бяс - отговорил преподобният. - Аз не съм виждал нито вас, нито княза**.

Разгневеният княз заповядал и той да бъде подложен на жестоки изтезания. Тъй като не можел да понесе изобличенията, изпаднал в силна ярост, която от опиянение преминала в буйство, той взел стрела и ранил блажения Василий. Преподобният извадил стрелата от тялото си и я хвърлил на княза с думите:

- С тази стрела сам скоро ще бъдеш ранен - което според пророчеството на светеца се сбъднало.

След това князът заповядал едва живите преподобни да бъдат заключени в отделна тъмница, за да ги подложи сутринта на нови, още по-жестоки мъчения. В тази нощ двамата преподобни се преселили при Господа. Господ извел душите им от тъмницата за прослава на Неговото всесвето име във вечно съществуващата светлина. Когато братята научили за смъртта им, дошли и взели телата на светите страдалци и с чест ги погребали във Варяжката пещера, където те прекарали своя пълен с богоугодни подвизи живот. **По-късно те били пренесени в пещерата на преподобния Антоний, където и досега лежат нетленни в окървавени дрехи и власеници, които също са останали**

неподвластни на тлението.

Не много след тяхната блажена кончина, се сбъднало пророчеството на преподобния Василий: княз Мстислав Светополкович бил ранен от стрела по време на битката с княз Давид Игорович в град Владимир, познавайки стрелата, с която ранил преподобния Василий, той казал:

- Ето аз умирам, наказван заради преподобните Теодор и Василий.

Така злият убиец бил наказан за своето престъпление. **Преподобните страдалци, като победители на дявола, който побеждавал чрез сребролюбието, били увенчани не с тленно сребро и злато, но с вечна слава и чест.**“

24.08 по еретическия, † 11 август по православния календар - Св. преподобни Теодор и Василий, монаси от Киево-Печерската лавра

„Веднъж светителят в полунощ според обичая си стоял в килията си на молитва. **Един бяс, който желаел да изплаши светеца, влязъл в умивалника, който се намирал в килията му, и като раздвижил водата, започнал силно да шуми. Светителят, като разбрал, че това е дело на дявола, се приближил до съда и го осенил с кръстния знак. И така свързал чрез своето запрещение беса в умивалника, че онзи дълго време се мъчил там, като не бил в състояние да излезе. Накрая, като не можел да понесе повече мъките, тъй като силата на кръстното знамение го изгаряла, бесът започнал да вика с човешки глас:**

- О, горко ми! Силата на кръста ме опалва и аз не мога повече да търпя това страдание. Пусни ме по-скоро, свети угодниче Божий!

А Илия го попитал:

- Кой си ти и как влезе тук?

Демонът отвърнал:

- Аз съм лукав бяс и дойдох да те смутя, защото мислех, че ти, бидейки човек, ще се уплашиш и ще престанеш да се молиш. Но ти ме затвори в тоя съд и сега аз силно се измъчвам. Горко ми, че се измамих и влязох тук! Пусни ме, рабе Божий! Отсега нататък аз никога няма да дойда тук.

Така бесът викал дълго време.

Накрая светителят казал:

- Заради твоята безсрамна дързост, ти заповядвам да ме отнесеш тая нощ в Иерусалим - в храма, където се намира Господният гроб! А от Иерусалим трябва да ме пренесеш в същата тази нощ обратно в моята килия и тогава ще те пусна.

Бесът по всякакъв начин обещавал да изпълни волята на светията, ако само блаженият го пуснел на свобода от съда. Светителят го пуснал, изричайки думите:

- Превърни се в оседлан кон и застани пред килията ми!

Подобно на тъмна сянка излязъл бесът от съда и се превърнал, според заповедта на светителя, в кон. Блаженият Илия излязъл от килията, възседнал беса и в същата нощ се озовал в светия град Иерусалим близо до храма на светото Възкресение, където се намирал Гробът Господен. Тук Божият угодник запретил на беса да се отдалечава от това място и бесът стоял като прикован, без да има сили да се помръдне от мястото си дотогава, докато свети

Илия не извършил поклонението си на Господния Гроб и на честното дърво на светия Кръст. Като стигнал до храма, светителят преклонил колене пред дверите и започнал да се моли. Изведнъж заключените врати сами се отворили, а свещите и лампадите до Господния Гроб се запалили. Архиепископът, възнасяйки благодарствени молитви към Бога и проливайки сълзи, се поклонил на Господния Гроб и благоговейно го целунал. Той се поклонил също и на животворящото Дърво и на всички свети икони и места. След като изпълнил своето желание, той излязъл от храма и отново църковните двери се затворили от само себе си. А бесът, във вид на оседлан кон, все така си стоял на това място, където му било заповядано. Иоан го възседнал и в същата нощ се прибрал във великия Новгород и се озовал в своята килия. Като си отивал от светителя, бесът го умолявал да не казва на никого как той му е служел, как е бил свързан с думата му и как му се е подчинявал подобно на пленник.

- А ако ти разкажеш на когото и да било - прибавил нечистият дух - как си ме яздил, то аз няма да престана да плета козни срещу тебе и ще ти изпратя силно изкушение.

Така заплашвал бесът, а светителят се осенил с кръстния знак и бесът веднага изчезнал като дим.

Друг път свети Иоан водел духовна беседа с честни мъже - игумени, свещеници и благочестиви граждани. Той разказвал за живота на светиите, говорил много за душеполезните подвизи и, между другото, разказал и за това, което му се случило, а именно - за пътуването си до Иерусалим. Но в разказа си той не споменавал за себе си, а говорел като че за някого друг.

- Аз - казал той - познавам такъв човек, който за една нощ от Новгород стигна до Иерусалим. А след като се поклони на

Господния Гроб и на животворящото дърво на Господния Кръст, той отново, в същата тази нощ, се върна във великия Новгород. По време на пътуването си той язди върху бяс, когото беше свързал със своето запрещение и го беше направил като свой пленник.

Слушателите се изпълнили с удивление от този разказ на светителя, а дяволът скърцал със зъби срещу светеца и се заканвал:

- **Тъй като ти откри тайната, то аз ще изпратя срещу тебе такова изкушение, та да бъдеш осъден от всички твои съграждани като блудник**.

И от това време бесът, по Божие допущение, действително започнал да строи коварни козни срещу светителя, като се стремял да го лиши от доброто му име. **Той показвал в неговата килия на хората, които на големи множества идвали при Иоан за благословение, различни видения: ту женска обувка, ту огърлица, ту каквито и да било женски дрехи. Идващите при архиепископа хора, като виждали това, се съблазнявали и започнали да мислят за светия - дали той не държи блудница в килията си. Те силно се смущавали от това и си говорели един на друг:**

- Човек, който е блудник, не е достоен да заема апостолския престол.

Когато веднъж народът се бил събрал и се отправил към килията на светителя, **бесът се превърнал в девица, която побягнала пред народа, като да си отивала от килията на блажения. Като видели това, човеците закрещяли и се втурнали след девицата, за да я хванат, но бесът избягал зад килията на светия и станал невидим**. Щом чул шума и виковете на народа, светителят излязъл от килията и попитал насъбралите се:

- Какво се е случило, деца мои? За какво е този шум?

А те закрещели срещу него и започнали да го ругаят и да го укоряват като блудник, хванали го, взели да се поругават над него и като не знаели как по-нататък да постъпят с него, започнали да говорят помежду си:

- Да го отведем на реката и да го качим на сал, за да отплава от града надолу по реката.

След като се посъветвали помежду си, те отвели светия и целомъдрен Божий архиепископ на големия мост на река Волхова и качили светеца на един сал. **Така се сбъднали думите на лукавия демон, който, хвалейки се, говорел: “Ще ти изпратя такова изкушение, та да бъдеш осъден от всички като блудник”.**

Сега, като виждал как бивал поругаван светият, лукавият враг на човешкото спасение силно се радвал, но **по Божи промисъл невинността на праведния победила и посрамила коварния враг. Защото, когато качили светителя върху сала, той заплавал не по течението на реката, а срещу него, независимо от това, че до големия мост течението било много силно. Никой не влечал сала, но сам той, по Божията воля, плавал и се насочил към манастира на свети Георги, който се намирал на разстояние от три поприща от града. Като видели това чудо, хората се ужасили. Забравили злобата си, те късали дрехите си и с плач говорели:**

- Съгрешихме и извършихме неправедно дело, защото ние, овците, неправедно те осъдихме теб - нашия пастир.

Вървейки по брега, те умолявали светителя да им прости тяхното прегрешение и да се върне на своя престол.

- Прости ни, отче - викали те, - поради незнание съгрешихме

против тебе, не си спомняй за нашата злоба и не изоставяй своите чеда!

Също така и целият клир, като тичал след него и се кланял доземи, с плач го умолявал да се върне на своя престол. А архиепископът се молел за тези, които го обидили, подобно на първомъченика Стефан:

- Господи, не зачитай им тоя грях!

Той излязъл на брега на около половин поприще от споменатия по-горе манастир. Народът, кланяйки му се, с плач го молел за прошка. И всички се изпълнили с голяма радост, когато светителят им простил. Още повече се радвали те на това, че Господ открил неговата невинност и чист живот. **Незлобивият пастир, след като простил на всички, им разказал как е отишъл в Иерусалим, яздейки върху беса и как демонът се опитал да го уплаши. А всички, които слушали това, прославили Бога.**

И така, светителят се върнал на своя престол с голяма чест и слава и започнал да поучава народа:

- Чеда, с внимание вършете всяко дело, за да не ви прелъсти дяволът и добродетелта ви да бъде омрачена със зло дело, та да не прогневите Господа - нашия Владика!..“

20.09 по еретическия, † 07 септември по православния календар - Св. Иоан, архиепископ Новгородски

„Когато Константин чу, че Максентий не се е вразумил, но е станал още по-зъл, вдигна се срещу него на война. **Виждайки малката сила на своята войска и като си помисли за злите магии, които прави Максентий, той започна да се смущава. Защото знаеше, че Максентий беше пролял много човешка кръв, правейки магии; много**

деца, девици и непразни жени закла в жертва на бесовете, за да умилостиви така своите лъжливи богове, на които се надяваше. И тъй, знаейки че с Максентий върви голяма бесовска сила, Константин започна да се моли на Единия Бог, Господар на небето и земята, Когото почитат християните, да му дарува победа над мъчителя. Един ден като се молеше усърдно, яви му се на пладне на небето Господният Кръст, изобразен от звезди, сияещ повече от слънцето, а около него бяха написани думите: "С него побеждавай!"..

Злочестивият Максентий, като разбра, че Константин е в Италия и върви към Рим, с голяма дързост изведе римските войски и се опълчи срещу него. Константин пък заповяда да носят пред неговата войска Честния Кръст. **Когато влязоха в бой, Максентий със силата на Кръста беше победен и много от неговите войници бяха избити, а самият той побягна.** Когато го гонеше цар Константин, а той бягаше по моста на р.Тибър, който сам беше заповядал да построят, с Божията сила мостът се срути и окаяният мъчител потъна в реката заедно със своите войници подобно на древния фараон, и цялата река се изпълни с конници, коне и оръжия. Великият Константин победоносно влезе в Рим и всички хора го посрещнаха с почит и преголяма радост...“

27.09 по еретическия, † 14.09 по православния календар - Всемирно въздвижение на Светия и Животворящ Кръст Господен (Кръстовден)



Свети преподобни Варлаам отшелник и Иоасаф, принц Индийски. Стенопис от църквата ''Свети Петър и Павел'' във Велико Търново. 1440-те години.

„**Тевда, съпровождан от голямо пълчище бесове, смело се отправил към царя, който лично го познавал и обичал, и с прелъстителни думи отново го склонил към езичеството и устроил заедно с него голямо празненство в чест на идолите**. Като искал да обърне отново към идолопоклонството и блажения Иоасаф, влъхвата лукаво посъветвал царя да отстрани от Иоасаф всички верни слуги, а вместо тях да постави благообразни жени и прекрасни девици.

- **Аз пък - рекъл той - ще пратя един от бесовете да разпали у него сладострастен огън и щом царският син изпадне в грях на блудство, от този момент, царю, всичко ще бъде по твоему.**

Царят послушал лукавия съвет, събрал множество красиви девойки и млади жени и като ги украсил със скъпи одежди и

златни накити, ги отвел в двореца на сина си, а всички негови слуги отстранил така, че в двореца не останал никой от мъжете и всяка служба при царския син изпълнявали жени и девойки. **Невидимо там се вселили и лукавите духове, пратени от влъхвата Тевда и започнали да разгарят у юношата плътска страст и да му внушават непотребни мисли. Блаженият Иоасаф търпял голямо изкушение и водел борба със самия себе си - особено когато една девойка, най-прекрасната от всички, подучена не само от царя, но и от бесовете, простряла над него мрежите на своята красота**. Тя била дъщеря на един цар, попаднала в плен и отведена от своето отечество, паднала се като най-ценна плячка на цар Авенир. Като разчитал на нейната необикновена красота, бащата я изпратил да съблазни сина му. **У нея влязъл бяс прелъстител, който я научил на мъдри думи и изкусна беседа, а заедно с това вложил в сърцето на светия юноша отначало любов без всякаква похот, стараейки се постепенно да го улови в мрежите си...**

Съблазнителката му отговорила:

- Ако не ме вземеш в съпружество, изпълни поне другото мое лесно изпълнимо и нищо неструващо желание. Ако искаш да спасиш душата ми, бъди през тая нощ с мене. Ако го сториш, аз ти обещавам, че още утре ще приема християнската вяра и тогава ти ще получиш прошка за греховете си поради тая твоя грижа за моето спасение, но ще получиш и голяма награда; понеже “на небесата повече радост ще има за един каещ се грешник”, казва твоето Писание, а ако на небесата има радост заради обръщането на грешника, то не ще ли бъде голяма и наградата на онзи, който обърне грешника и стане причина за тая радост на грешника? Без съмнение е така, понеже и вашите апостоли са вършели много неща по свое усмотрение, престъпвайки по-малката

Божествена заповед заради по-голямата. Не обряза ли апостол Павел Тимотей, макар че обрязването не е заповядано на християните. Обаче той не се побоял да постъпи така заради по-голямата полза в делото на проповедта. В своите книги ще намериш още много примери, подобни на този. И тъй, ако действително желаеш да спасиш моята душа, изпълни това мое нищожно желание.

Докато тя говорила това, душата на светията била смутена от противоположни мисли, започнала да се колебае между доброто и злото, твърдостта на решението му да съхрани девството си започнала да отслабва, а волята и разумът му като че се помрачили. **Виждайки това сеячът на греха - дяволът, се преизпълнил с радост и възвестил на другите бесове:**

- Вижте как тази девойка иска да стори това, което се оказа невъзможно дори за нас? Затова нека именно сега нападнем юношата с особена сила, понеже не ще имаме по-удобно време да изпълним желанието и заповедта на онзи, който ни изпрати.

Възкликвайки това, нечистият заедно със своите слуги дръзко се устремил към Христовия воин и довел в разстройство всички негови душевни сили, запалвайки у него нечиста любов към девойката и силна похот. Тогава светията, удряйки се в гърдите и от все сърце въздишал към Бога, побързал да прибегне към молитвата и проливайки изобилни сълзи, извикал към оня, който можел да го спаси от вълненията и бурите, и казал:

“На Тебе, Господи, се уповавам, да се не посрамя навеки... “да не тържествуват над мене враговете ми, понеже се уповавам на Твоето владичество, но бъди моя защита в този час и насочи пътищата ми според Твоята воля, за прослава на светото и страшно Твое име чрез

мене, Твоя раб”.

Дълго се молил светията, проливайки сълзи и правейки многобройни поклони и накрая паднал на земята и заспал. Насън видял, че е взет от някакви непознати мъже, минава през чудни места и бива доведен на някакво обширно поле, покрито с прекрасни и извънредно благоуханни цветя. Тук имало множество различни и прекрасни дървета с неизвестни и необикновени плодове, приятни на вид и пораждащи желание да ги вкуси; листата им весело шумели от лекия вятър, тихо се по-клащали и излъчвали постоянно благоухание. Под дърветата имало тронове от чисто злато, скъпоценни камъни и бисер, блестящи с необикновена светлина; там имало и дивани, покрити с различни покривала с неизказана красота и блясък. Сред градината течал поток, чист и прекрасен, веселящ очите. Необикновените мъже повели Иоасаф през цялото поле и го въвели в град, блестящ с неизречена светлина, със стени от чисто злато и скъпоценни камъни, невиждани от никого досега, а стълбовете на стените и вратите били от цял бисер... Но кой би описал цялата красота и блясък на този град? Светлина, сияеща отгоре, изпълвала с изобилни лъчи всички улици на града и някакви крилати и светли на вид воини ходели по града и пеели сладкогласни песни, каквито никога човешко ухо не е чувало. Иоасаф чул глас:

- **Ето покоя на праведните! Ето веселието на онези, които в живота си са угодили на Господа**!

Мъжете, които водели Иоасаф, поискали да го изведат от града, за да го върнат обратно. Но той, пленен от видяната красота и великолепие, казал:

- Умолявам ви, не ме лишавайте от тая неизречена радост **и ми позволете да живея в някой ъгъл на този град**.

- Сега не можеш да останеш - му отговорили те, - макар, че **заради много подвизи и усилия след време ти ще влезеш тук, ако с всички сили се стремиш към това, понеже насилници грабят Царството Небесно.**

После те отново го повели през обширното поле и го въвели в тъмни места, потънали в мрак и печал и във всичко противоположни на онази светлина и радост, които Иоасаф видял преди. Там била непрогледна тъмнина, изпълнена със скръб и ужас. Там горяла огнена пещ, около която пълзели червеи, гризящи човешката плът, и стояли духовете на отмъщението. Някакви хора били жестоко горени от огъня и се чул глас:

- Ето мястото на грешниците! Ето мястото на ония, които са се осквернили със срамни дела!

После водачите на Иоасаф в неговото видение го извели от тъмнината и той веднага се пробудил и дошъл на себе си, но треперел цял и сълзи текли като ручей от очите му. И тогава цялата красота на неговата млада съблазнителка и останалите жени и девойки му се сторила по-лоша от кал и от гной. Припомняйки си своето видение, той ту бил обзет от желание да достигне светлия град, ту го обхващал страх пред вечните мъки, останал без сили, той лежал в постелята и не можел да стане.

Доложили на царя за болестта на Иоасаф. Веднага царят дошъл при сина си и започнал да разпитва за причината на болестта. Иоасаф му разказал всичко, което му било показано във видение, и добавил:

- **Защо си ми поставил мрежи, желаейки да ме уловиш и да въвлечеш душата ми в гибел? Та нали, ако не ми беше помогнал Бог, душата ми едва не отиде в ада. Но колко благ е Богът Израилев, Който избави мене,**

грешния, от лъвови уста! **В смущението на душата си аз бях заспал; но ме посети от висините Бог, Спасителят мой, и ми показа от какви блага се лишават онези, които предизвикват Неговия гняв, и какви мъки приготвят за себе си**... И тъй, татко, ако ти си запушваш ушите и не искаш да ме слушаш всеки път, когато ти говоря за истинските блага, поне на мене недей да пречиш да вървя по правия път. Аз желая едно - да оставя всичко и да се отправя към пустинята, където пребивава Христовият угодник Варлаам, и да прекарам с него цялото останало време на моя живот. Ако решиш да ме задържиш насила, скоро ще ме видиш умрял от скръб и тъга и тогава не ще имаш син и вече не ще се наричаш баща.

Отново царят бил завладян от най-силна скръб и печален тръгнал към своя дворец. **Лукавите духове също изоставили непобедимия Христов воин и посрамени се върнали при Тевда, който започнал да ги укорява:**

- Колко сте безсилни вие, окаяни - казвал той, - не можахте да победите един юноша!

А те, принудени от Божията сила, против волята си признали:

- Не можем да противостоим на силата Христова, не можем даже да погледнем кръстното знамение, с което юношата се огражда.

След известно време царят взел със себе си Тевда и отново дошъл при сина си. Този път Тевда беседвал с юношата, защитавайки своите богове, но не могъл да надделее над този, комуто били дадени уста и премъдрост свише - премъдрост, против която никой не може да устои. Победен и посрамен, Тевда дълго стоял занемял, без да намери какво повече да каже, и накрая,

едвам опомняйки се, обърнал се към царя и рекъл:

- Царю! Дух Свети живее в твоя син; ние действително сме победени и няма какво повече да кажем... Наистина велик е християнският Бог, велика е вярата им и велики са тайнствата им!

И обръщайки се към царския син, той запитал:

- Кажи ми, осветени от Бога: ще ме приеме ли Христос, ако аз оставя злите си дела и се обърна към Него?

Свети Иоасаф започнал да говори за покаянието на грешниците и за Божията милост, която не се бави да приеме истински каещите се. Сърцето на Тевда се смекчило, той побързал да се върне в пещерата си и изгорил всички книги, по които се занимавал с магьосничество и после последвал примера на Нахор: сподобил се със свето кръщение и заживял в покаяние..."

02.12 по еретическия, † 19 ноември по православния календар - Св. преподобни Варлаам и Иоасаф, индийски принц, и неговия баща, цар Авенир

„когато умрял Константин - първородният царски син, по-големият брат на Лъв, царят скърбял и плакал безутешно, защото много го обичал. **Тогава влъхвата, като го видял в голяма печал, пожелал да го утеши и с вълшебствата си му показал умрелия Константин жив, възседнал кон и яздещ насреща му. Царят прегърнал сина си и го целунал с любов, но скоро го изгубил от погледа си, защото вълшебното привидение изчезнало**. Царят се ужасил и като сметнал видяното за действителност, започнал да почита много Сантаварин, смятал го за свой искрен приятел и го слушал във всичко. Младият Лъв, бидейки благоразумен и богобоязлив, се гнусял от влъхвата,

ненавиждал го и го презирал като враг Божий. А Теодор мислел с какво да му отмъсти заради презрението и се решил на коварна хитрост. Той избрал удобно време, когато двамата останали насаме, и като се престорил на доброжелателен и предразположен, казал:

- Ти си млад и ходиш на лов с баща си. За всеки случай трябва тайно да носиш малък меч, за да можеш при нужда да го употребиш против някой звяр, или пък да го подадеш на баща си, ако някой негов враг - а той има много такива - неочаквано и внезапно го нападне. Тогава ти ще можеш тайно да извадиш скрития меч, да поразиш врага и да спасиш живота на баща си.

Лъв послушал коварния съвет на своя враг и без да подозира лукавство, започнал тайно да носи в ботуша си малък меч, когато ходел на лов или другаде с баща си.

А лукавият Сантаварин казал на цар Василий:

- Твоят син Лъв иска да те убие внезапно, за да царува сам. Доказателство за злия му умисъл е това, че когато двамата отивате на лов, той носи скрит в ботуша си меч, за да те удари и убие внезапно в подходящ момент. Ако искаш да се убедиш в това, изпитай го на дело: когато отидете на лов, заповядай да проверят какво има в обувката си.

Скоро цар Василий взел младия цар и тръгнал на лов. В полето заповядал на слугите да видят какво има в ботуша му и те намерили скрит малък двуостър меч. Царят пламнал от ярост и гняв против сина си и сметнал за истина думите на Сантаварин, че Лъв иска да го убие.

- За това е приготвил и меча - казал той.

А невинният Лъв уверявал, че носи меча не за да убие баща си, а за да опази живота му. Но разгневеният цар не пожелал

да изслуша нито една негова дума, веднага затворил него и съпругата му, блажената Теофания, в едно тайно помещение в царските палати и поставил строга стража. Така лукавият влъхва отмъстил на цар Лъв. Но най-ужасното било, че по негово внушение бащата искал да извади очите на сина си. И това непременно би станало, ако патриархът и целият синклит не възпрели царя.

Повече от три години невинният Лъв и блажената Теофания, които не били сторили никакво зло, прекарали в затвора. Те се упражнявали в молитва и пост, скърбейки за участта си и призовавайки Бог като свидетел за своята невинност. Няколко пъти синклитът възнамерявал да моли царя за сина му, но не намирал подходящо време. Накрая дошъл момент, когато можели да се обърнат към него с такава молба. Това станало така. В царските покои имало един папагал, който бил научен да говори с човешки глас някои думи и забавлявал царя и присъстващите. Веднъж на празника на свети пророк Илия царят свикал на обяд всички свои придворни, за да се радват и веселят заедно с него. А птицата започнала да повтаря, научила неизвестно от кого или случайно, думите:

- Уви, уви, за господаря Лъв!

Пируващите се смутили и оставили ястията си. Като видял, че придворните нито ядат, нито пият, царят започнал да ги разпитва защо са така тъжни. А те сметнали, че е дошъл подходящият момент, станали, облени в сълзи, и казали:

- Щом дори неразумната птица скърби за своя невинно страдащ господар и го търси с думите : “Уви, уви за господаря Лъв!”, как ние, разумните и словесни твари, които със сигурност знаем, че твоят син, нашият господин, страда невинно и понася твоя бащински гняв поради злоба и клевета, можем да се веселим и пием?! Не трябва ли още повече да скърбим? О, царю! Ако синът ти е съгрешил с нещо, ако е

замислил да вдигне ръка против тебе, дай го на нас и ние ще го посечем на части. Ако пък е невинен, което знаем със сигурност, защо измъчваш родната си кръв?

Царят се умилил от тези думи и воден от сърцето си и от бащинска жалост, веднага заповядал да освободят Лъв, да острижат косите му, пораснали в тъмницата, да го облекат в царски одежди и с почести да го доведат при него. Когато изпълнили повелята и довели сина му, царят се изправил в сълзи, започнал да го целува и му върнал предишния царски сан.

Скоро след това Василий се разболял и починал, а царската власт оставил на сина си. **След смъртта на баща си Лъв хванал Сантаварин, заповядал да бъде бит и да му бъдат извадени очите и го пратил на заточение в Атина.**

Така злобата на влъхвата се обърнала против самия него. Сантаварин бил манихей по вяра, влъхва по учение, на вид християнин, по сан - епископ, а цар Василий го смятал за светец заради чудесата, които правел с вълшебство…“

29.12 по еретическия, † 16 декември по църковния календар - Св. царица Теофания

„**Докато тя още се молела и молитвата била на устата ѝ, невидимият враг, дяволът, преобразен като светъл ангел, се явил пред нея във видим образ и казал:**

- Ето, Иулиания, ти търпиш тежки мъки, а още по-тежки и наистина нетърпими ти е приготвил Елевсий. Когато излезеш от тъмницата, веднага принеси жертва на боговете, понеже не можеш вече да понасяш силната болка на мъченията.

Светата попитала:

- Кой си ти?

Дяволът отговорил:

- Аз съм ангел, и понеже Бог много се грижи за теб, ме изпрати тук. Той иска да послушаш епарха и да не погине тялото ти от многото мъчения. Господ е милосърден и ще ти прости това заради немощта на измъчената ти плът.

Като чула това, мъченицата се учудила и смутила, понеже виждала, че по вид явилият се е ангел, но по думите си - враг. Въздъхнала дълбоко в сърцето си и със сълзи на очи казала:

- Господи мой, Създателю на вселената, Когото Единствен хвалят Небесните Сили и от Когото треперят бесовете! Не презирай мене, която страдам заради Тебе, за да не би врагът ми да смеси някога сладостта с горчивина и да ми я поднесе. Кажи ми, кой е този, който ми говори такива думи? Кой е този, който нарича себе си Твой раб?

Така викала светата и веднага била чута, понеже от небето се раздал глас:

- Дерзай, Иулиания! Аз съм с тебе! С дошлия при тебе прави каквото искаш: давам ти над него власт и сила. От него самия узнай кой е той и защо е дошъл при тебе.

И веднага се случило следното чудо: паднали оковите, паднало и желязото, пробило бедрото , а светата станала съвсем здрава и силна по тяло. **Дяволът, удържан от Божията сила, стоял и не можел да бяга, свързан с невидими връзки. Светата мъченица го хванала като негоден роб и като да бил на съд, започнала да го разпитва кой е той, откъде е и от кого е изпратен. Дяволът, макар и изпълнен с лъжи, бил принуден от**

мъчещата го сила на Създателя и против волята си започнал да говори истината.

- Аз съм дявол - казал той, - един от първите князе на тъмнината и съм изпратен от моя баща, сатаната, да те изкуся и прелъстя, понеже бяхме много уязвени от молитвите ти, от девическото ти целомъдрие и мъжествено търпение. Аз съм този, който някога посъветва Ева в рая да престъпи Божията заповед за своя погибел. Аз внуших на Каин да убие брат си Авел. Аз научих Навуходоносор да постави в полето Деир златен истукан. Аз прелъстих иудеите да се поклонят на идолите. Аз направих премъдрия Соломон безумен, като възбудих в него страст към жените му. Аз внуших на Ирод избиването на младенците, а на Иуда - да предаде Учителя, а самият той да се обеси. Аз възбудих евреите да пребият с камъни Стефан, подбудих Нерон да разпне Петър надолу с главата, а Павел да посече с меч.

Като чула това, света Иулиания извършила ново чудо - нанесла му рани и го свързала с окови (освен невидимите, с които дяволът бил свързан от Бога), завързала го и започнала да го бие. Божията сила го удържала с окови, които не му давали възможност да избяга и макар и невидимо, действително му причинявали болка. Господ го предал във властта на Своята възлюбена невеста. И бесът търпял болка както от ръцете на девицата, така и от Божиите ръце, понеже заедно с вещественото бичуване получавал и невеществена рана.

- Горко ми - викал той, - какво да правя и как да избягам? Мнозина съм прелъстил и подхвърлил на бедствия, а сега сам съм измамен и паднах в беда. На мнозина причиних рани, а днес сам съм свързан от ръцете на девица и съм раняван от

тях. Мнозина направих свои роби, а днес самия мен държат като роб и пленник. О, татко мой, сатана! Защо ме изпрати тук? Нима не знаеше, че няма нищо по-силно от девството и по-крепко от молитвите на мъчениците?..“

03.01 по еретическия, † 21 декември по църковния календар - Св. мъченица Юлиания и пострадали с нея в Никомидия

„Духовните очи на блажения Нифонт дотолкова се просветили, че той знаел тайната на човешките сърца. Беседвал явно с ангелите като с приятели и явно виждал бесовете. Веднъж, по пътя от църквата “Света Анастасия” към колибата си, той видял пред вратите на дома на една блудница ангел във вид на юноша, който горчиво плачел и го попитал защо плаче. Той отвърнал:

- Аз съм пратен от Бога да запазя един човек, който сега е в този дом с блудницата и с това жестоко ме наранява. Не мога да гледам беззаконието, което върши. Как да не плача, когато виждам в каква тъмнина се потопи образът Божий.

Блаженият му казал:

- Защо не го накажеш, за да остави греха?

- Не мога да се приближа - отвърнал ангелът, - понеже, откакто започна да греши, той стана роб на бесовете и аз нямам власт над него: Бог е сътворил човека със свободна воля и му е показал тесния и широкия път, за да върви по който иска.

Тогава свети Нифонт казал на своя ученик:

- Няма нищо по-мерзостно от блудния грях. Но ако блудникът се покае, Бог ще го приеме по-скоро от другите беззаконници, понеже този грях е от самата природа, по

внушение на дявола, а тази страст се изгонва с прилежна молитва, строг пост и различно умъртвяване на тялото.

Светият виждал и това, как бесовете ходят сред народа и изкушават хората, като им внушават осъждане, клевета, кавги и различни скърби. Веднъж видял един човек по време на работа. При него дошъл бесът и започнал да му шепне на ухото. Недалеч работел друг човек. Бесът приближил към другия и също му нашепвал нещо. Тогава те оставили работата и започнали да се карат.

Като станал, блаженият казал:

- О, бесовска съблазън! Как сееш вражда между хората!

Веднъж го нападнал бесът на тщеславието и казвал:

- Сега ти ще започнеш да вършиш знамения и ще се прослави името ти по цялата земя, понеже си угодил на Бога.

Блаженият казал на беса:

- Почакай и ще ти покажа знамение.

И като видял някакъв камък пред себе си, казал:

- На тебе казвам, камък: вдигни се оттук и се пренеси на друго място.

Но камъкът лежал неподвижно. Тогава светецът казал на беса:

- Ето твоят дар, дяволе!

И плюл в лицето му. После се помолил и дяволът в същия миг изчезнал. **Друг път свети Нифонт видял един църковнослужител, след когото вървял бяс, като му**

внушавал скверни и хулни мисли. Човекът, като чувствал върху себе си козните на беса, често се обръщал и плюел върху беса. Блаженият казал на лукавия дух:

- Престани, дяволе, да смущаваш Божиите раби! Каква полза за тебе от това, че тази душа ще погине?

Бесът отговорил:

- Ние нямаме никаква полза от това, но имаме заповед от нашия цар и от князете, които властват над нас, да се борим с хората. Ако князете узнаят, че не нападаме хората, жестоко ни бият.

Веднъж блаженият видял един монах, който вървял и шепнел молитва, а от устата му излизал огнен пламък и стигал до небето. С него вървял и неговият ангел с огнено копие в ръце и пропъждал бесовете...

Веднъж, когато светият спял, внезапно се явил дяволът с оръжие в ръка и се нахвърлил срещу него, за да го убие. Спрян от Божията сила, той не могъл да направи нищо и побягнал, като скърцал със зъби и казвал:

- О, Мария! Ти винаги ме прогонваш от този жесток за мене човек!

Преподобният имал също дар да наставлява и да утешава с думи скърбящите. Един брат дошъл при светеца в печал и попитал:

- Какво да правя, отче? Силно ме смущават злите бесове: ям ли, пия ли, или стоя на молитва, те ми внушават в сърцето ту ерес, ту тежка хула срещу моя Господ Иисус Христос и Неговата Пречиста Майка, ту срещу светите икони. Боя се, че някога ще падне от небето огън и ще ме изгори жив.

Светият му отговорил:

- Приеми, брате, моя съвет. **Когато морето се вълнува, вълните се разбиват в камъните и отново се връщат в морето: тъй е и със злите помисли, изпращани от дявола. Те действат на човешката душа. И ако човек послуша съвета и го последва, погива, както са погинали мнозина, които са му се покорили, но ако някой се бори с лошите помисли и не отстъпва, а се изправя още по-мъжествено срещу тях, злобата на беса се връща върху самия него, а човекът получава награда от Бога. И ти, чедо, търпи, съпротивлявай се на беса с пост и молитва и той скоро ще избяга от тебе. Пази се от клевета и гняв. Те предизвикват хули повече от всичко...**

Свети Нифонт виждал с прозорливи очи и душите на хората, след като напуснели телата им. Веднъж, като стоял в църквата "Света Анастасия" на молитва, вдигнал очи към небето и видял небесата отворени и много ангели, едни от които слизали на земята, а други възлизали нагоре, като носели на небето човешките души. И ето, вижда, че два ангела възлизат, носейки някаква душа. И когато те приближили към блудното митарство, излезли митарите бесове и казали с гняв:

- Това е наша душа, как смеете да минавате с нея покрай нас?

Ангелите отговорили:

- Какъв знак имате на нея, че я считате за ваша?

Бесовете казали:

- Тя до смъртта си се оскверняваше с грехове, не само естествени, но и противоестествени. Освен това, осъждаше ближния и умря без покаяние. Какво ще кажете на това?

Ние не вярваме нито на вас, нито на вашия баща, дявола -

отговорили ангелите, - докато не попитаме ангела пазител на тази душа.

Когато го попитали, той казал:

- Наистина, много грешеше тази душа, но когато заболя, започна да плаче и да изповядва греховете си пред Бога. И ако Бог ѝ е простил, Той знае защо: Той има власт. Слава на праведния Му съд!

Тогава ангелите, като посрамили бесовете, влезли с душата в небесните двери.

После блаженият видял, че носят друга душа, а бесовете дотичали до тях и викали:

- Защо носите душите, като не ги познавате, както например носите тази - користолюбива, злопаметна, извършила нападение!

Ангелите отвърнали:

- Добре знаем, че е направила всичко това, но тя плака и скърбеше, изповяда греховете си и даваше милостиня. Заради това Господ ѝ прости.

Бесовете започнали да говорят:

- Ако и тази душа е достойна за Божията милост, вземете и отведете грешните от целия свят! За какво да се трудим ние!

На това ангелите отвърнали:

- Всички грешници, изповядващи греховете си със смирение и сълзи, получават прошка по Божията милост, а който умира без покаяние, него съди Бог.

Така, като посрамили лукавите духове, ангелите минали нататък. Видял още светият, как носели душата на един

боголюбив човек, целомъдрен и милостив, който обичал всички. Като я видели отдалече, бесовете заскърцали със зъби, а Божиите ангели излезли от небесните двери и така приветствали тази душа:

- Слава на Тебе, Христе Боже, че не си я оставил във вражите ръце, но си я избавил от преизподния ад.

След известно време блаженият Нифонт видял как бесовете завличали една душа в ада. Това била душата на един роб, когото господарят му изнурявал с глад и го биел. Той не изтърпял това мъчение, а по внушение на беса се обесил. **Ангелът пазител вървял отдалече и горчиво плачел, а бесовете се радвали. На плачещия ангел Бог заповядал да отиде в град Рим и да пази един новороден младенец, когото в това време кръщавали.** Преподобният видял още една душа, която ангелите носели във въздуха, а отсреща излезли пълчища бесове. Не стигнали и до четвъртото митарство и бесовете грабнали тази душа от ръцете на светите ангели и с поругание я хвърлили в бездната. Това била душата на един клирик от църквата “Свети Елевтерий”. **Той непрестанно прогневявал Бога с блуд, чародейство и разбойничество, умрял внезапно и без покаяние и станал радост за бесовете.**

Преподобният построил църква в Цариград, посветена на Пречистата Богородица, живял в нея и обръщал мнозина от неверните към Христовата вяра. Дяволът не понесъл това, че той отвлякъл мнозина от бесовската съблазън и дошъл при него с множество бесове, около хиляда. През нощта те нападнали светеца и искали да го мъчат. **Цялото му жилище било пълно с бесове. Той им запретил със силата на кръстното знамение и с Божията помощ и с участието на свети ангел хващал всеки един от тях поотделно и го налагал с по хиляда удара, докато те не се заклели да**

не доближават дори до мястото, където се произнася името му...

Веднъж светият вървял към църквата “Пресвета Богородица”, която сам построил, и **видял, че по пътя върви един етиопец, много натъжен. Това бил бесовски княз, а след него вървели и други бесове. Когато приближили и чули църковното пение, по-малките бесове започнали да ругаят своя княз, като казвали:**

- Гледай как името Иисусово се прославя от тези, които по-рано държахме в своя власт, къде е нашата сила? Надвиха я и разрушиха царството ни.

Така бесовете укорявали своя княз, а той им казал:

- Не се опечалявайте, не унивайте, скоро ще направя така, че християните да оставят Иисус и да славят нас.

Те се отдалечили малко и срещнали тридесетина мъже. Бесовският княз приближил до един от тях и му пошепнал нещо на ухото. На този умът се помътил, започнал да говори срамни неща, да се смее и да пее безсрамни песни. После срещнали музикант, който вървял и свирел. Блаженият видял как един етиопец обградил всички с връв и ги помъкнал след музиканта. И те тръгнали с танци след него. Много народ се присъединил към тях и те продължили нататък, като играели и пеели срамни песни: понеже бесовете ги влачели, закачени за сърцата. Един богат човек, който гледал от дома си, дал на музиканта медна монета, за да посвири пред него. Когато музикантът сложил монетата в джоба си, бесовете я взели и я изпратили в ада при своя баща сатаната, като му казали:

- Радвай се, наш отче! Това е от Алазион, нашия княз,

който ти изпрати жертва, която ти принесоха нашите врагове, християните, като дадоха медни пари за игрите.

Като взел монетата, сатаната се зарадвал и казал:

- Старайте се, деца, да расте нашата жертва и побеждавайте християните.

И после върнал обратно монетата в джоба на музиканта. Блаженият Нифонт, виждайки всичко това с духовните си очи, казал със скръб:

- О, горко на тези, които принасят чрез игрите жертва на бесовете!

И наставлявал слушателите да се пазят от скверни и безчестни игри, тъй като те са от дявола. Веднъж, след молитва, светецът се намирал в състояние на духовен възторг и видял обширно поле с еднаква дължина и ширина и на него имало множество етиопци, разделени на полкове. Броят на всички полкове бил триста шестдесет и пет - по броя на тежките грехове. Най-черният етиопец броял воините, като подреждал полковете като че за битка и говорел:

- Гледайте мене и не се бойте от нищо: моята сила ще бъде с вас.

Едни от бесовете донесли много най-различни оръжия и ги раздали на полковете. После дяволът дал на всеки полк сила на магьосничество и чарове и ги пуснал по цялата земя срещу Христовата Църква. Докато блаженият Нифонт гледал това, изведнъж чул глас:

- Обърни се на изток, Нифонте, и гледай.

Той се обърнал и видял чисто и прекрасно поле, а на него безчислено по-голямо от етиопците множество, стотици хиляди воини в бели одежди, всички въоръжени като за битка.

След това се явил мъж, по-светъл от слънцето, и казал:

- Така заповядва Господ Саваот: вървете по цялата земя, помагайте на християните и пазете живота им...

Веднъж видял голям етиопец, опрян на жезъл и като че в скръб. Той вървял към града и често почивал по пътя. Светият разбрал, че това е дявол и завикал към него:

- На тебе говоря, скверни, как смееш да идваш тук?

Етиопецът погледнал към него с гняв, като че искал да го погълне, и казал:

- Чух, че си тук и дойдох да съкруша теб и овците ти.

Светият му казал:

- Немощни! Ти сам си победен, а мен ли искаш да победиш? Видях как един подвижник се бореше с вас и тридесет ваши изнемогнаха в борбата с него. Кой няма да се надсмее над вашата немощ?

- Не се учудвай на това - казал дяволът, - ако имах предишната сила, нищо не би ми струвало да те съкруша. Но откакто Иисус биде разпнат, аз действително съм немощен.

Светият отговорил:

- И сега, ако се помоля на моя Христос, какво ще стане с теб, безсрамни?

- Зная, че много можеш - казал дяволът, - но не ми прави зло, ще замина от твоя град и повече няма да приближавам до него.

Като видял всичко това, светителят възблагодарил на Бога, че Той го пази и охранява стадото му от лукавия

бяс...“

05.01 по еретическия, † 23 декември по църковния календар - Св. Нифонт, епископ Кипърски

„от Саул отстъпил Духът Господен и **той се разболял от беснуване**; мъчителни били пристъпите на тази болест и **Саул постоянно се намирал в раздразнено състояние, измъчван от мрачни мисли**... тежкият недъг, от който страдал царят, се усилвал и **от време на време царят изпадал в лудост**. Два пъти по време на такива пристъпи той хвърлял копието си към Давид, който свирел на гусла, за да успокои царя, но юношата, пазен от Божия Дух, избегнал смъртта“

08.01 по еретическия - † 26 декември по църковния календар - Свети цар и пророк Давид

Един православен сенатор, на име Протерий, възнамерявал да даде дъщеря си да служи на Бога в един от манастирите; но дяволът, исконен ненавистник на доброто, възбудил у един от слугите на Протерий страст към нея. Виждайки неосъществимостта на своето желание и не смеейки да каже за своята страст на девицата, слугата отишъл при един вълшебник, живеещ в този град, и му разказал за затруднението си. Той обещал на вълшебника много злато, ако с вълшебството си му помогне да се ожени за дъщерята на господаря си. Вълшебникът отначало отказвал, но накрая рекъл:

- Ако искаш, ще те изпратя при моя господар, дявола; той ще ти помогне в това само ако изпълниш волята му.

Нещастният слуга казал:

- Обещавам да изпълня всичко, което ми заповяда.

Тогава вълшебникът попитал:

- Ще се отречеш ли от своя Христос и ще дадеш ли разписка за това?

Слугата отговорил:

- Готов съм и на това, стига да получа желаното.

- Ако дадеш такова обещание - казал вълшебникът, - аз ще ти бъда помощник.

След това взел пергамент и написал на дявола следното:

“Тъй като съм длъжен, господарю мой, да отклонявам хората от християнската вяра и да ги привеждам под твоя власт, за умножаване на твоите поданици, изпращам при тебе подателя на това писмо, младеж, разпален от страст към една девица, и те моля да му окажеш помощ в изпълнение на желанието му. Чрез това и аз ще се прославя, и към тебе ще привлека повече почитатели.”

Като написал такова послание до дявола, вълшебникът го дал на младежа и го изпратил с думите:

- Иди в този нощен час и застани на елинското гробище, като вдигнеш писмото нагоре; тогава ще ти се явят тези, които ще те отведат при дявола.

Нещастният слуга отишъл на гробището и започнал да призовава бесовете. Пред него веднага застанали лукавите духове и с радост го повели към своя княз. Като го видял, седящ на висок престол и обкръжен от хиляди зли духове, слугата му предал писмото на вълшебника. Дяволът взел писмото и казал на слугата:

- Вярваш ли ми?

Той отговорил: “вярвам”.

Дяволът отново попитал:

- Отричаш ли се от своя Христос?

- Отричам се - отговорил слугата.

Тогава сатаната му казал:

- Вие, християните, често ме лъжете: когато ви трябва помощ, идвате, а като постигнете своето, отново се отричате от мене и се обръщате към вашия Христос, Който, като добър и човеколюбив, ви приема. Дай ми разписка за това, че доброволно се отричаш от Христа и от кръщението и обещаваш да бъдеш мой завинаги и че в съдния ден ще търпиш с мене вечна мъка: тогава ще изпълня твоето желание.

Слугата написал това, което искал от него дяволът. Тогава погубителят на душите изпратил бесовете на прелюбодеянието и те възбудили у девицата такава силна любов към младежа, че тя, от плътска страст, паднала на земята и започнала да вика на баща си:

- Пожали ме, пожали твоята дъщеря и ме дай за жена на нашия слуга, когото с цялата си душа съм обикнала. Ако не направиш това за мене, единствената ти дъщеря, скоро ще ме видиш умряла от тежки мъчения и ще дадеш отговор за мене в съдния ден.

Като чул това, бащата бил обзет от ужас и с плач казал:

- Горко на мене, грешния! Какво се е случило с моята дъщеря? Кой откраднa съкровището ми? Кой прелъсти детето ми? Кой помрачи светлината на очите ми? Аз исках, дъще моя, да те обруча за Небесния Жених, за да бъдеш подобна на ангелите и да прославяш Бога в псалми и песни духовни, и сам се надявах да получа спасение заради тебе, а ти безсрамно

говориш за омъжване! Не ме отвеждай с печал в преизподнята, чедо мое, не посрамвай своето благородно звание, омъжвайки се за слуга.

А тя, без да обръща внимание на думите на своя родител, казвала само едно:

- Ако не изпълниш желанието ми, ще се убия.

Бащата, не знаейки какво да прави, по съвета на роднините и приятелите си, се съгласил по-добре да изпълни волята ѝ, отколкото да я види умираща от люта смърт. Той повикал своя слуга и му дал за жена дъщеря си и голямото си имение, и казал:

- Омъжи се, нещастна! Но мисля, че след това горчиво ще се разкайваш за постъпката си, но няма да има полза от това!

Известно време след като бракът бил сключен и дяволското дело се изпълнило, било забелязано, че новобрачният не ходи в църква и не се причастява със Светите Тайни. За това било казано и на нещастната му жена:

- Нима не знаеш - казали , - че мъжът, когото си избрала, не е християнин, но е чужд на Христовата вяра?

А тя, като чула това, много се опечалила, и като паднала на земята, започнала да дере с нокти лицето си и непрестанно да се бие в гърдите, викайки:

- Никой, който не е послушал родителите си, не може някога да се спаси! Кой ще разкаже на баща ми за моя позор? Горко ми, нещастната! В каква погибел съм попаднала! Защо съм се родила и не съм умряла още при раждането си?

Когато ридаела така, мъжът я чул и побързал към нея да я попита за причината за риданията . Като узнал каква е работата, той започнал да я утешава, казвайки, че са казали

лъжа и я убеждавал, че е християнин. А тя, като се поуспокоила от думите му, му казала:

- Ако искаш напълно да ме увериш и да избавиш от печал нещастната ми душа, утре сутринта ела с мене в църква и се причасти пред мене с Пречистите Тайни - и тогава ще ти повярвам.

Нещастният ѝ мъж, като видял, че не може да скрие истината, бил длъжен, против желанието си, да разкаже за себе си - как се е предал на дявола. А тя, забравяйки женската си немощ, бързо отишла при свети Василий и извикала към него:

- Смили се над мене, Христов ученичe, смили се над непослушалата волята на своя баща и предала се на бесовско прелъстяване! - и му разказала всички подробности за мъжа си.

Светецът го повикал и го попитал истина ли е това, което казва жена му за него. Той със сълзи отговорил:

- Да, светителю Божий, истина е! И ако замълча, делата ми ще започнат да говорят за това - и разказал подред как се е предал на бесовете.

Светецът казал:

- Искаш ли отново да се обърнеш към нашия Господ Иисуса Христа?

- Искам, но не мога - отговорил той.

- Защо? - попитал свети Василий.

- Защото съм дал разписка за това, че се отричам от Христа и се предавам на дявола.

Но светителят казал:

- Не скърби за това, защото Бог е човеколюбив и приема каещите се.

Жена му паднала в нозете на светеца и го умолявала:

- Ученичe Христов! Помогни ни с каквото можеш.

Тогава светецът попитал слугата:

- Вярваш ли в това, че още можеш да се спасиш?

И той отговорил:

- Вярвам, господарю, помогни на неверието ми.

След това светецът го взел за ръка, осенил го с кръстното знамение, затворил го в една стая, намираща се от вътрешната страна на църковната ограда, и му заповядал непрестанно да се моли на Бога. Той сам прекарал три дни в молитва, след което посетил каещия се и го попитал:

- Как се чувстваш, чедо?

- Намирам се в крайно бедствено състояние, владико - отговорил младежът, - не мога да понасям бесовските викове, страховете и ударите с колове. Защото демоните, държейки в ръце моето писмо, ме хулят, изричайки: “Ти дойде при нас, а не ние при тебе!”

Светецът казал:

- Не бой се, чедо, само вярвай.

И като му дал малко храна, го осенил с кръстното знамение и отново го затворил. След няколко дни отново го посетил и го попитал:

- Как живееш, чедо?

Той отговорил:

- Още чувам заплахите и виковете им отдалече, но самите тях не виждам.

Василий, като му дал малко храна и се помолил за него, пак го затворил и си отишъл. След това той дошъл на четиридесетия ден и го попитал:

- Как си, чедо?

Той отвърнал:

- Добре, отче свети, защото те видях насън как се бореше за мене и победи дявола.

Като казал молитва, светецът го отвел в своята килия. На сутринта събрал целия църковен причт, монасите и всички христолюбиви хора и се обърнал към тях:

- Да прославим, братя, човеколюбеца Бог, защото сега Добрият Пастир иска да вземе на рамото Си изгубената овца и да я донесе в църквата: тази нощ ние трябва да умоляваме Неговата благост Той да победи и да посрами врага на нашите души.

Вярващите се събрали в църквата и цяла нощ се молили за каещия се.

Когато настъпило утрото, свети Василий довел каещия се в църквата. Тук дошъл невидимо и дяволът с цялата си пагубна сила, желаейки да изтръгне младежа от ръцете на светеца. Младежът започнал да вика:

- Светителю Божий, помогни ми!

Но дяволът с такава дързост и безсрамие се въоръжил против младежа, че причинявал болка и на свети Василий, увличайки младежа със себе си. Тогава блаженият се обърнал към дявола с такива думи:

- Безсрамни душегубецо, княз на тъмнината и погибелта! Нима не ти стига твоята погибел, която си причинил на себе си и на намиращите се с тебе? Няма ли да престанеш да преследваш, създание?

Дяволът извикал:

- Василий, ти ме обиждаш! Защото не аз съм дошъл при него, а той при мене: той се отрече от своя Христос, като ми даде писмо, което държа в ръката си и което в съдния ден ще покажа на всеобщия Съдия.

Свети Василий казал:

- Благословен Господ Бог мой! Тези хора няма да отпуснат издигнатите си към небето ръце, докато ти не ни дадеш това писмо.

След това светецът се обърнал към народа и казал:

- Издигнете ръце нагоре и призовавайте: “Господи помилуй!” И след като народът, издигнал ръце към небето, дълго време викал със сълзи: “Господи помилуй!”, разписката на младежа, пред очите на всички, долетяла по въздуха в ръцете на светителя. Като я взел, той се зарадвал и въздавал благодарност на Бога, а след това, така че да чуят всички, казал на младежа:

- Познаваш ли тази разписка, брате?

Младежът отговорил:

- Да, светителю Божий, това е моята разписка; аз я написах със собствената си ръка.

Свети Василий я скъсал пред всички, въвел младежа в църквата, причастил го с Божествените Тайни и предложил богата трапеза на всички присъстващи. След това, като поучил

младежа и му посочил подобаващи правила на живот, го върнал на жена му, а той непрестанно славословел и благодарял на Бога..."

14.01 по еретическия, †01 януари по православния календар – Св. Василий Велики, архиепископ на Кесария Каппадокийска

"...**В**лъхвата Замврий казал на царя:

- Въпреки че Силвестър ни побеждава с думите си, бидейки красноречив и изкусен в беседите, все пак ние няма поради това да отстъпим от нашия отечески закон и няма да последваме човек, когото нашите отци, по общо съгласие, предали на смърт. А че само един е Бог, Когото ние почитаме, и няма друг, аз съм готов да докажа това не със слово, както прави Силвестър, а с дело;

Свети Силвестър, папа Римски. Фрагмент от стенопис в църквата "Света София", Охрид, област Македония. Около 1040 година

само заповядай, царю, да доведат тук един голям и свиреп бик, и твое величество и всички присъстващи веднага ще се убедят, че няма друг Бог, освен нашия Бог.

Един от присъстващите казал:

- Такъв бик има в моето стадо, недалече от градските врати. На него никой не може да сложи ярем, нито може да го погали с ръка, нито дори да се докосне до него.

Царят веднага заповядал да доведат този бик. Междувременно, продължавайки беседата, свети Силвестър

попитал Замврий:

- За какво ти е бик и какво ще правиш с него, когато го доведат?

Замврий отговорил:

- Искам да докажа силата на нашия Бог, защото, ако аз прошепна нещо на ухото на бика, той веднага ще издъхне. Защото смъртно същество не може да понесе името Божие и не може да остане жив този, който чуе това име. И нашите отци, когато биковете били довеждани за жертвоприношение, казвали това име и те на часа падали със силен рев и издъхвали, бидейки, по този начин, готови за жертвоприношение.

Свети Силвестър възразил:

- Но ако това име, според твоите думи, убива всеки, който го чуе, тогава ти как си го узнал?

Замврий отговорил:

- Ти не можеш да знаеш тази тайна, защото си наш враг.

Когато Замврий дал такъв отговор, тогава царят му казал:

- Ако не искаш да откриеш тази тайна на епископа, тогава открий я на нас, защото това дело наистина е съмнително, освен ако не предположим, че можем да узнаем това име, като го прочетем написано някъде.

Замврий отговорил:

- Нито кожа, нито пергамент, нито дърво или камък или нещо друго може да съдържа върху себе си изображението на това име, защото на часа и пишещият, и това, на което се изписва, погиват.

- Кажи ни - забелязал царят - как си го узнал самият ти? Защото как можем да го узнаем, ако то не се предава с думи и не се изписва с букви?

- Аз, царю - отговорил Замврий, - седем дни постих, след което налях чиста течаща вода в нов сребърен умивалник и започнах да се моля; тогава с невидим пръст върху водата бяха изписани словата, чрез които узнах името Божие.

Премъдрият Силвестър казал:

- Ако ти действително си узнал това име по начина, за който говориш, все пак, когато го казваш на ухото на някого, не го ли чуваш и ти самият, както и този, на когото го казваш? Как самият ти, чувайки го, не умираш?

Влъхвата отговорил:

- Вече казах, че ти не бива да знаеш тази тайна, тъй като си наш враг. И каква нужда има от думи, когато е най-добре на дело да се докаже това, за което говориш? Избери едно от двете: или ти, като призовеш името на своя Назарянин, умъртви бика, за да повярваме и ние в този Назарянин, или аз ще кажа на ухото на бика името на нашия Бог и ще умъртвя бика, така че ти ще трябва да повярваш в нашия Бог.

Всички присъстващи, като чули това, одобрили решението на Замврий; християните започнали да се колебаят, макар че светият епископ ги успокоявал. Царят казал на Замврий:

- Ти трябва най-напред да изпълниш обещанието, защото ти обеща с една дума да убиеш бика.

Влъхвата отговорил:

- Ако ти, царю, ми заповядваш да направя това, тогава ще видиш силата на моя Бог!

Като казал това, той се приближил към бика, който едва можели да водят силни хора, завързвайки здрави въжета за рога му. **Като се приближил към бика, Замврий му прошепнал нещо на ухото и бикът начаса, издавайки силен рев, се затресъл и паднал мъртъв.** Всички, които видели това, силно се изумили, а иудеите завикали с гръмък глас, пляскайки с ръце:

- Победихме, победихме!

Тогава свети Силвестър помолил царя да заповяда всички да замълчат и когато се възцарило мълчание, епископът казал на иудеите:

- Във вашите книги не е ли написано, че всемогъщият Бог е казал: “Аз моря и съживявам, Аз раня и Аз церя”.

А те отговорили:

- Да, така е написано.

Тогава Силвестър казал:

- Ако Замврий с Божието име е убил бика, то нека го възкреси със същото име. Защото Бог е Бог, Който прави добро, а не зло, и по Неговата същност за Него е свойствено да прави добро, а не зло, а да прави зло е противно на Неговото същество; Неговата воля, която е винаги добра, иска винаги да прави добро. Понякога се случва Той да накаже някого с нещо за полза на другите, но това става не защото Той го е искал, но защото бива подтикнат към това от нашите злодеяния. И така, ако Замврий лесно е направил това, към което Бог не благоволи поради Самото Си Същество, то толкова по-лесно може да направи това, което е естествено за Бога. Нека той оживи бика със същото Божие име, с което го е умъртвил, и аз ще се обърна към неговата вяра.

- Царю! - възразил Замврий. - Силвестър отново иска да води словесен спор, но каква нужда има от думи, когато се е извършило явно дело?

След това се обърнал към Силвестър и продължил:

- Ако и ти, епископе, владееш някаква сила, то извърши и ти чудо с името на твоя Иисус!

- Ако искаш - отговорил свети Силвестър, - аз ще ти покажа силата на моя Христос в това, че чрез призоваване на Неговото свято име ще възкреся същия бик, който ти уби.

- Напразно се хвалиш, Силвестре - възразил Замврий, - не може да бъде бикът да оживее.

Тогава царят казал на Замврий:

- И така, ако епископът все пак направи това, което по твоите думи е невъзможно, ще повярваш ли в неговия Бог?

Замврий отговорил:

- Кълна ти се, царю, че ако видя бика оживял, ще изповядам, че Христос е Бог и ще приема Силвестровата вяра.

Същото казали всички иудеи. Тогава епископът, преклонил колене, се помолил усърдно и със сълзи на Бога, а след това, като станал и издигнал ръце към небето, произнесъл на глас пред всички:

- **Господи Иисусе Христе, Сине Божий и Боже, Ти, Който можеш да умъртвяваш и да оживяваш, да поразяваш и да изцеляваш, благоволи чрез призоваване на Твоето пресвято и животворящо име да оживиш бика, който Замврий умъртви чрез призоваване на БЕСОВЕТЕ, защото настъпи времето да се извършат Твоите чудеса за спасение на мнозина**; чуй мене, Твоя раб,

в този час, за да се прослави Твоето пресвято име!

След молитвата той се приближил към бика и гръмко произнесъл:

- Ако проповядваният от мен Иисус Христос, роден от Дева Мария, е истинен Бог, то вдигни се на краката си и като оставиш предишната си свирепост, бъди кротък!

Още щом светецът произнесъл това, бикът на часа оживял, станал и стоял тихо и спокойно. Светецът заповядал да свалят въжето от рогата му и казал:

- Иди там, откъдето си дошъл, и на никого не причинявай вреда, но бъди тих; така ти заповядва Иисус Христос, нашият Бог!

И бикът си тръгнал тихо, въпреки че преди това бил крайно свиреп. Като видели това, всички възкликнали като в един глас:

- Велик е Богът, Който проповядва Силвестър!

Иудеите, заедно със Замврий, дотичали при светеца, прегърнали честните му нозе и го молели да се помоли за тях на Бога и да ги приеме в християнската вяра."

15.01 по еретическия, † 02 януари по църковния календар - Светиите Силвестер, папа Римски

Свети преподобни Макарий Велики, Египетски. Фрагмент от стенопис в църквата "Възнесение Господне" в манастир Милешева, Сърбия. XIII век

"Друг път той вървял из пустинята и намерил на земята изсъхнал човешки череп. Като го обърнал с тоягата си, преподобният чул сякаш някакъв звук. Тогава Макарий попитал черепа:

- Кой си ти?

- Аз - отговорил онзи - бях началник на езическите жреци, живели на това място. Когато ти, авва Макарий, изпълнен с Божия Дух, се смиляваш над намиращите се в мъки в ада, и се молиш за нас, ние получаваме известно облекчение.

- Но какво облекчение получавате? - попитал Макарий. - И какви са вашите мъки, ръзкажи ми?

- Както далече отстои небето от земята - отговорил със стон черепът, - толкова е голям огънят, сред който се намираме, изгаряни отвсякъде. Но когато ти се молиш за нас, виждаме се малко един другиго и това ни служи за известно утешение.

Като чул този отговор, преподобният се просълзил и казал:

- Проклет е денят, в който човекът престъпи Божиите заповеди.

И отново попитал черепа:

- Има ли някакви други мъки, по-големи от вашите?

- Надолу, по-дълбоко под нас, се намират мнозина други - отговорил онзи.

- А кои са сред тези най-големи мъки? - попитал Макарий.

- Ние, незнаещите Бога - отговорил черепа, - макар и немного, все още усещаме Божието милосърдие. Но тези, които са познали Божието име, но са се отрекли от Него и не са опазвали заповедите Му, се мъчат под нас от много по-

тежки и люти мъки.

След това преподобният взел черепа, заровил го в земята и се отдалечил оттам.

Авва Макарий - разказва още за него Руфин - живеел в голямата пустиня, като имал там килия, а манастирът му се намирал в друга пустиня; в него имало много братя. Веднъж старецът седял на пътя, който водел за манастира. Неочаквано видял дявола, идващ в човешки образ, облечен в мъхеста дреха и целият накачен с тикви. Старецът го попитал:

- Къде отиваш, всезлобни?

- Отивам да изкушавам братята - отговорил онзи.

- За какво носиш тези тикви, сложени по теб? - попитал Макарий.

- Нося - отговорил дяволът - ястия на братята.

- Във всички тикви ли има ястия? - попитал преподобният.

- Във всички - отговорил дяволът, - ако на някого не се хареса едно, ще предложа друго, трето и т. н., така че всеки да опита поне едно.

Казвайки това, дяволът се отдалечил.

А преподобният останал на пътя, като искал да види връщането на дявола. Когато се връщал, светецът попитал:

- Добре ли мина в обителта?

- Лошо - отговорил дяволът, - а и как бих могъл да постигна успех?

- И защо? - попитал преподобният.

- Защото всички монаси ми се опълчиха - отговори дяволът -

и никой не ме прие.

- Нима нямаш нито един монах, който би те слушал? - попитал отново аввата.

- Имам само един - отговорил дяволът, - който ме слуша. Когато идвам при него, той се върти около мен като пумпал.

- Как се казва? - попитал преподобният.

- Теопемпт! - отговорил дяволът; и казвайки това, се отдалечил.

Тогава авва Макарий тръгнал към манастира. Братята като чули, че при тях идва преподобният, излезли да го посрещнат с палмови клонки и всеки от тях приготвил килията си, мислейки, че преподобният ще пожелае да се спре при него. Но той попитал монасите:

- Кой от вас се казва Теопемпт?

Като му го посочили, той влязъл при него. Теопемпт приел преподобния с голяма радост. Оставайки насаме с него, преподобният го попитал:

- Как живееш, брате?

- Добре - отговорил той, - по твоите молитви, отче!

- Не те ли изкушават - попитал преподобният - някакви греховни помисли?

Като се срамувал да разкрие помислите, монахът отговорил:

- Не! Сега нищо не ме изкушава.

Тогава преподобният казал с въздишка:

- Ето вече колко години се подвизавам в пост и молитва, така че всички ме почитат, но все пак силно ме изкушава, не

гледайки на старите ми години, блудният бяс.

На това Теоптемпт казал:

- Действително, отче, и аз съм силно обхванат от духа на блуда.

По такъв начин преподобният питал монаха и за други грехове, смущаващи душата му, докато той не му изповядал всичките си съгрешения. След това преподобният попитал монаха:

- Колко време постиш?

- До деветия час - отговорил той.

- Пости до вечерта - казал преподобният - и се поучавай от светото Евангелие и от другите свети книги, за да се упражняваш всякога в богомислие. А ако те нападнат някакви греховни помисли, се бори с тях и никога не слизай с ума си, но устремявай своя ум винаги горе и Господ ще ти помогне.

Като утвърдил по такъв начин Теопемпт, преподобният се върнал в своята пустиня. Там, седейки край пътя, отново видял дявола, който отивал в манастира. Преподобният го попитал:

- Къде отиваш?

- Отивам да изкушавам братята - отговорил дяволът.

И казвайки така, отишъл нататък. А когато се връщал, преподобният го попитал:

- Как намери братята?

- Сега всички се опълчиха срещу мен - отговорил дяволът, - даже и онзи, който преди беше мой приятел и винаги ме слушаше, и той сега е развратен от някого и съвсем не ме слуша. Напротив, сега се опълчва срещу мен повече,

отколкото всички други монаси. И се заклех вече да не ходя в онзи манастир, освен може би след много време.

Казвайки така, дяволът се отдалечил. А преподобният се върнал в своята килия.

01.02 по еретическия, † 19 януари по православния календар - Св. преподобни Макарий Велики Египетски

Свети Никита, затворник Печерски, епископ Новгородски, и преподобни Сергий, игумен Радонежски. Икона от Новгород, 1560-те години

Никита не искал да послуша наставленията на игумена. Той не можел да победи в себе си силната ревност към затворнически живот. Затова, към което се стремял, това и направил: затворил се в пещера, здраво заградил входа ѝ и пребивавал в молитва сам, без да излиза никъде. При все това, само след няколко дни, той не избегнал козните на дявола: по време на молитвеното пение той чул глас, който се молел заедно с него и усетил неизказано благоухание. Като се съблазнил от това, той размишлявал в себе си така: ако това не беше ангел, той не би се молил заедно с мен и тук нямаше да има благоухание на Светия Дух.

Той започнал още по-прилежно да се моли, казвайки:

- Господи, яви ми се осезателно (чувствено), за да Те видя.

На това последвал глас:

- Няма да ти се явя, защото си млад; може да се възгордееш и да паднеш.

Затворникът продължавал да моли през сълзи:

- Господи, никога няма да се съблазня. Игуменът ме е научил да не обръщам внимание на бесовските изкушения, но аз ще изпълня всичко, което ми заповядаш.

Тогава душегубният змей, като получил власт над него, казал:

- Човек, облечен в плът, е невъзможно да ме види. Затова ти изпращам един мой ангел, за да пребивава с теб, а ти изпълнявай неговата воля.

Веднага след това пред него се явил един бяс в образ на ангел. Никита паднал на земята и му се поклонил като на ангел. Бесът му казал:

- Отсега нататък вече не се моли, а чети книги. По този начин ти ще беседваш с Бога и ще даваш полезни наставления на идващите при теб, а аз винаги ще моля Твореца на всички за твоето спасение.

Затворникът повярвал на тези думи и изпаднал в прелест, вече не се молел, но започнал ревностно да чете книги. При това той виждал беса постоянно да се моли и се радвал, мислейки, че ангел се моли за него. А с идващите той беседвал много въз основа на Свещеното Писание за полза на душата; почнал дори да пророкува. Славата му се разпространила навсякъде и всички се удивлявали на изпълнението на предсказанията му. Веднъж изпратил да предадат на княз Изяслав следното известие: “Днес е убит княз Глеб Святославич; изпрати незабавно сина си Святополк на княжеския престол в Новгород.” Както казал, тъй и станало. Действително след няколко дни дошло известие, че княз Глеб е убит. От този момент още повече започнали да говорят, че затворникът е пророк, и князете, и болярите напълно му

вярвали. А в действителност бесът не знае бъдещето, но това, което сам е направил, ако например е подучил зли хора да убият или да откраднат, го възвестява. По същия начин, когато при затворника идвали хора, търсещи при него слово на утеха, бесът, считан от него за ангел, му съобщавал всичко, което се е случило с тях. Никита пророкувал и всичко, казано от него, се сбъдвало.

При това никой не можел да се сравнява с Никита в познаването на книгите на Ветхия Завет. Той ги знаел наизуст. Знаел книгата Битие, Изход, Левит, Числа, Съдии, Царства, всички пророчества по ред. И изобщо, той познавал много добре всички ветхозаветни книги, а светото Евангелие и Апостола, дадени ни по Божия благодат за наше спасение и за утвърждаването ни в доброто, той не само никога не искал да чете, но дори не искал и да ги види, нито пък да чуе за тях; и с никого не искал да беседва за Новия Завет. Оттук станало ясно за всички, че той е съблазнен от дявола. Отегчени от това, при прелъстения дошли следните преподобни отци: игуменът Никон, Иоан, който станал игумен след него, Пимен постник, Исаия, който впоследствие станал Ростовски епископ, Матей прозорливец, Исаакий затворник, Агапит лекар, Григорий чудотворец, Николай, който станал Тмутаракански епископ, Нестор летописец, Григорий съставител на канони, Теоктист, който станал Черниговски епископ, и Онисифор прозорливец. Всичките те, прославени с добродетели, като дошли, възнесли молитви към Бога за Никита и прогонили беса от него, така че Никита вече не го видял. След това, като го извели от пещерата, те го помолили да им каже нещо от Ветхия Завет. А той започнал да се кълне, че никога дори не е и чел тези книги, които до неотдавна знаел наизуст. При това, сега той не знаел нито дума от тях. Сега едва могли да го научат на четмо и писмо. Като дошъл постепенно на себе си по молитвите на преподобните отци, той изповядал греха си и горчиво се

разкаял за него...

13.02 по еретическия, † 31 януари по църковния календар - Св. Никита, епископ Новгородски

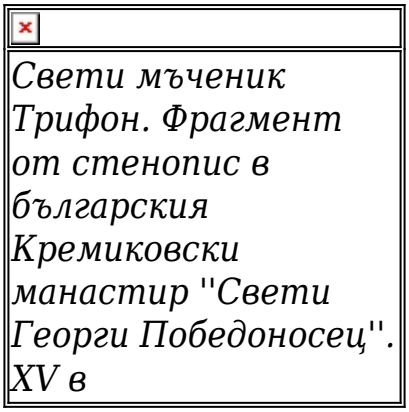

Свети мъченик Трифон. Фрагмент от стенопис в българския Кремиковски манастир ''Свети Георги Победоносец''. XV в

В двеста тридесет и осма година на римския престол се възкачил император Гордиан, който, въпреки че бил идолопоклонник, не преследвал християните. Този цар имал голяма дъщеря на име Гордиана - девица, отличаваща се с ум и красота, така че много велики и славни князе желаели да я вземат за жена за своите синове. Но тази девица, а заедно с нея и цялото семейство, я постигнало голямо нещастие: по Божие допущение в нея влязъл дяволът, който жестоко я мъчел, хвърляйки я в огън и във вода; водените при болната девица лекари, известни със своята мъдрост, не могли да помогнат. Но ето, обитаващият в девицата нечист дух сам, по Божия заповед, проговорил:

- Никой не може да ме изгони оттук, освен юношата Трифон.

Царят веднага изпратил навсякъде да го търсят. При царя били водени много хора, носещи това име, но нито един от тях не могъл да изгони беса от царската дъщеря. Накрая довели светия юноша, когото намерили във Фригия, в село Кампсада, където пасял гъски край едно езеро - тогава той бил на седемнадесет години. Когато светецът наближил Рим, дяволът, узнавайки за идването му, започнал още по-силно да мъчи

девицата и силно завикал:

- Не мога повече да живея тук, защото се приближава Трифон и на третия ден ще дойде тук, не мога повече да търпя.

Като изкрещял така, нечистият дух излязъл от девицата.

На третия ден в града пристигнал свети Трифон и веднага бил доведен в царските палати, където бил приет много любезно от царя, защото в него царят познал юношата, за когото споменавал дяволът, излизайки от девицата. Но за да се убеди по-добре в това, че именно той е изцелил дъщеря му, царят го умолявал да му покаже дявола лично, така че той да може да го види с телесните си очи. Светецът приел молбата на царя и шест дни прекарал в пост и молитва, след което получил свише още по-голяма и силна власт над нечистите духове. На седмия ден, при изгрев слънце, царят дошъл при блажения с целия си синклит, желаейки да види дявола. Тогава свети Трифон, изпълнен със Светия Дух, и гледайки с духовните си очи към невидимия дух на злобата, му казал:

- На тебе казвам, душе нечисти, в името на моя Господ Иисус Христос, яви се лично пред намиращите се тук, покажи им мерзкия си и безсрамен образ, и им яви своята немощ.

И дяволът на часа застанал пред всички в образа на черно куче, което имало огнени очи и влачело главата си по земята.

Светецът се обърнал към него с въпроса:

- Кой те изпрати тук, демоне, за да влезеш в девицата, и как дръзна да влезеш в създадената по образ Божий, сам бидейки толкова безобразен и немощен и изпълнен с всякаква мерзост?

Дяволът отговорил:

- Аз съм изпратен тук от моя баща - сатаната, началник на всяко зло, пребиваващ в ада, от когото съм получил заповед да

мъча тази девица.

Тогава светецът отново го попитал:

- Кой ви е дал власт да посягате на Божието създание?

Демонът, макар и против желанието си, но принуждаван от невидимата Божия сила, трябвало да каже истината.

- Ние нямаме власт над тези - казал той, - които познават Бога и вярват в Неговия Единороден Син - Христос, за Когото Петър и Павел умряха тук - от тези хора ние бягаме със страх и само когато ни бъде допуснато, им причиняваме леки изкушения отвън. А които не вярват в Бога и Божия Син и бидейки послушни на своите похоти, вършат угодни на нас дела - над такива получаваме пълна власт, за да ги мъчим. Угодни на нас дела са: идолопоклонство, хула, прелюбодеяние, чародейство, завист, убийство, гордост; в такива и подобни на тях дела хората се оплитат като в мрежи, отчуждават се от Бога, своя Създател, самоволно стават наши приятели и заедно с нас получават вечни мъки.

Като чули това, царят и обкръжаващите го били поразени от голям страх и се изпълнили с ужас; и мнозина, оставяйки нечестието, повярвали в Христа; а вярващите още повече се утвърдили във вярата си и прославили Бога.

Царят щедро обдарил светеца и го отпуснал с мир, но светецът раздал всичко, което получил, по пътя на бедните; а сам, като се върнал в отечеството си, се отдал на обичайните си дела, изцелявайки недъгавите и благоугаждайки на Бога със свят и непорочен живот...

14.02 по еретическия, † 1 февруари по църковния календар - Свети мъченик Трифон (Трифоновден)

buditeli.info © 2017